

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Πτυχιακό Πρόγραμμα Αστυνομικών Σπουδών

Πτυχιακή Εργασία

" Η ιστορική εξέλιξη της ΕΕ και η ένταξη της Κύπρου"

Ιωάννης Ιωάννου

**Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Βασίλειος Τζέμος**

Η παρούσα πτυχιακή εργασία υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση πτυχιακού τίτλου σπουδών στο Πρόγραμμα Αστυνομικών Σπουδών της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Α' Εξάμηνο 2015-2016

Περίληψη

Μετά το τέλος του Β Παγκοσμίου Πολέμου το 1945, με την «Διακήρυξη Σούμαν», σχηματίζεται η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ). Σε αυτή περιλαμβάνονταν η Γαλλία, η Δυτική Γερμανία, το Βέλγιο, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Η συνθήκη υπογράφηκε στις 18 Απριλίου 1951 και τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 1952 για διάρκεια πενήντα χρόνων. Με την «Συνθήκη της Ρώμης» το 1957 εγκαθιδρύονται η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ) και η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ). Το 1962 θεσπίστηκε η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) γνωστότερη και ως Γεωργικό Ταμείο FEOGA. Ακολούθησε το 1967 η συγχώνευση των οργάνων της ΕΟΚ, ΕΚΑΧ και ΕΥΡΑΤΟΜ και δημιουργήθηκε ένα ενιαίο σύνολο θεσμικών οργάνων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα οποία παρέμειναν όμως νομικά ανεξάρτητα. Με την συνθήκη του Μάαστριχ το 1992 δημιουργείται μία Ευρωπαϊκή Ένωση που αποτελείται από τρεις Πυλώνες: 1.Τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, μέσω των οποίων γίνεται κοινοτική λήψη αποφάσεων. 2. Την κοινή Εξωτερική Πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και 3. Την Αστυνομική και Δικαστική Συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις. Ακολούθησαν οι Συνθήκες του Άμστερνταμ, της Νίκαιας και της Λισαβόνας.

Η Κυπριακή Δημοκρατία από το 1972 ξεκίνησε μια πορεία για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωσή της την οποία πέτυχε την 01/05/2004 με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στη μελέτη αυτή θα αναλυθεί πρώτον ιστορικά η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνοντας τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη και διεύρυνσή της. Ακολούθως θα διερευνηθούν-επεξηγηθούν η πορεία και οι διαπραγματεύσεις τη Κυπριακής Δημοκρατίας για την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέλος, θα εξεταστούν τα προβλήματα που προέκυψαν από την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και οι προκλήσεις που αντιμετώπισε κατά τη διάρκεια της ενταξιακής της πορείας.

Περίληψη του στόχου, των μεθόδων που ακολουθήθηκαν και των αποτελεσμάτων της πτυχιακής εργασίας, όπως αυτά καταγράφονται στο κείμενο της εργασίας που ακολουθεί.

Η πτυχιακή αυτή εργασία
είναι αφιερωμένη στην
αγαπημένη μου σύζυγο

Ευχαριστίες

Αισθάνομαι την ανάγκη να επισημάνω την απέραντη ευγνωμοσύνη μου στην αγαπημένη μου σύζυγο για την τεράστια βοήθεια και συμπαράσταση της κατά την διάρκεια της φοίτησης μου στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Ευχαριστίες επίσης στα παιδιά μου Κυριακή, Ανδρέα και Παρασκευή – Ελένη για την υπομονή που υπέδειξαν τα δύο αυτά χρόνια.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον πατέρα μου Ανδρέα, στην μητέρα μου Ελένη για όλα όσα μου έχουν προσφέρει στην διάρκεια των μαθητικών και φοιτητικών μου χρόνων και την αμέριστη υποστήριξη τους σε κάθε μου επιλογή

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω για ακόμα μια φορά τον επιβλέποντα καθηγητή μου Βασίλειο Τζέμο για την εμπιστοσύνη και την αφιέρωση πολύτιμου χρόνου ώστε να ολοκληρωθεί η εργασία αυτή.

Περιεχόμενα

	Εισαγωγή	
	Ευχαριστίες	
	Περίληψη	
1	Κεφάλαιο Πρώτο: Ιστορική Αναδρομή της Ευρωπαϊκής ένωσης	
1.1	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ).....	
1.2	Συνθήκη της Ρώμης.....	
1.2.1	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ).....	
1.2.2	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ).....	
1.3	Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ).....	
1.4	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ).....	
1.5	Η συγχώνευση των οργάνων της ΕΟΚ, ΕΚΑΧ και ΕΥΡΑΤΟΜ.....	
1.5.1	Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	
1.5.2	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.....	
1.5.3	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.....	
1.5	Η συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992.....	
2	Κεφάλαιο Δεύτερο: Η πορεία από την συνθήκη του Άμστερνταμ μέχρι της συνθήκη της Λισσαβόνας	
2.1	Η Συνθήκη του Άμστερνταμ	
2.1.1	Οι ρυθμίσεις της συνθήκης του Άμστερνταμ.....	
2.2	Η Συνθήκη της Νίκαιας.....	
2.2.1	Οι ρυθμίσεις της συνθήκης της Νίκαιας.....	
2.3	Η Συνθήκη της Λισσαβόνας.....	
2.3.1	Το περιεχόμενο της συνθήκης της Λισσαβόνας.....	
2.3.2	Το νέο θεσμικό πλαίσιο.....	
3	Κεφάλαιο Τρίτο: Η ενταξιακή πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας	
3.1	Έναρξη των συνομιλιών για την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.....	
3.2	Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας	
3.3	Προβλήματα και προκλήσεις που αντιμετώπισε η ενταξιακή πορεία	
4.	Κεφάλαιο Τέταρτο: Συνολική αποτίμηση.....	
	Βιβλιογραφία	

Κεφάλαιο 1 : Ιστορική Αναδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.1 Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ)

«Η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί δια μίας, ούτε σε ένα συνολικό οικοδόμημα: θα διαμορφωθεί μέσα από συγκεκριμένα επιτεύγματα που θα δημιουργήσουν πρώτα μία πραγματική αλληλεγγύη». «Η από κοινού διαχείριση της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα ... θα αλλάξει το πεπρωμένο αυτών των περιοχών που επί μακρόν ασχολούνταν με την κατασκευή όπλων για πολέμους των οποίων υπήρξαν σχεδόν μονίμως θύματα.» (EUROP)

Το πιό πάνω απόσπασμα από την διακήρυξη του Γάλλου Υπουργού Εξωτερικών Robert Schuman, στις 9 Μαΐου 1950 ήταν η απαρχή για την δημιουργία της ΕΚΑΧ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα).

Μέσα από την διακήρυξη αυτή, ο Schuman πρότεινε τη δημιουργία μίας Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τα μέλη της οποίας θα διαχειρίζονταν από κοινού την παραγωγή άνθρακα και χάλυβα. Η απόφαση αυτή δεν βασίστηκε μόνο σε οικονομικούς παράγοντες αλλά και σε πολιτικούς, λόγω του ότι κύριες χώρες για την παραγωγή του χάλυβα και του άνθρακα ήταν η Γαλλία και η Γερμανία.

Με την υπογραφή της συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, θα εξασφαλιζόταν η αλληλεγγύη μεταξύ των δύο αυτών χωρών καθιστώντας ένα πόλεμο μεταξύ τους, σύμφωνα με τον Schuman «όχι μόνον αδιανόητο αλλά και υλικά αδύνατο»

Στις 18 Απριλίου 1951 υπογράφηκε η Συνθήκη Ίδρυσης και τέθηκε σε ισχύ στις 23 Ιουλίου 1952 για διάρκεια πενήντα χρόνων. Η ΕΚΑΧ, της οποίας ιδρυτικά μέλη ήταν η Γαλλία, η Δυτική Γερμανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, ήταν ο πρώτος από μια σειρά υπερεθνικών

ευρωπαϊκών θεσμών που τελικά μετεξελίχθηκαν στη σημερινή "Ευρωπαϊκή Ένωση".

Στόχοι της ΕΚΑΧ ήταν να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, στην αύξηση της απασχόλησης και την ανύψωση του βιοτικού επιπέδου. Λόγω της κοινής πλέον αγοράς, θεσπίζετε η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων χωρίς την επιβολή δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων. Επίσης μέσω της συνθήκης απαγορεύονται όλα τα μέτρα και οι πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις, τις επιδοτήσεις τις ενισχύσεις ή τις ειδικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από τα κράτη, καθώς και τις περιοριστικές πρακτικές. (EUROP).

Κατά την λήξη της Διακήρυξης το 2002 μπορούμε να πούμε ότι ο απολογισμός είναι θετικός. Η παραγωγή του χάλυβα τετραπλασιάστηκε μετά την υπογραφή της διακήρυξης, ο χάλυβας είναι φθηνότερος, καλύτερης ποιότητας και καθαρότερος. Όσον αφορά τον άνθρακα, η παραγωγής του μειώθηκε όπως επίσης και το ανθρώπινο δυναμικό, πετυχαίνοντας όμως ψηλό επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης, ασφάλειας και περιβαλλοντικής ποιότητας.

1.2 Συνθήκη της Ρώμης

1.2.1 Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ)

Προσπαθώντας να πετύχουν την ενεργειακή ανεξαρτησία τους και να καταπολεμήσουν το γενικότερο έλλειμμα «παραδοσιακής» ενέργειας της δεκαετίας του 50, τα έξι μέλη στράφηκαν προς την παραγωγή της πυρηνικής ενέργειας. Λόγω του ότι το επενδυτικό κόστος της ενέργειας αυτής υπερέβαινε τις δυνάμεις των μεμονωμένων κρατών μελών ξεχωριστά, τα ιδρυτικά μέλη συνένωσαν τις δυνάμεις τους και δημιούργησαν την Ευρατόμ.

Η Συνθήκη Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ), πιο γνωστής σαν Ευρατόμ, υπογράφηκε στην Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1958.

Στόχος της πιο πάνω συνθήκης ήταν η δημιουργία μίας κοινής αγοράς πυρηνικών υλικών και εφοδίων και η σύνταξη μίας κοινής πυρηνικής νομοθεσίας, την εγκατάσταση ενός συστήματος ελέγχου για την ειρηνική χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας. καθώς επίσης και την δημιουργία κοινών κανόνων για την ασφάλεια και την υγιεινή του πληθυσμού και των εργαζομένων έναντι στην πυρηνική ενέργεια. (Μούσης, 1991).

Η δημιουργία αυτού του κοινού προγράμματος ενέργειας, θα προωθούσε την τεχνολογία για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας η οποία θα κάλυπτε της ανάγκες των χωρών μελών της Κοινότητας και το πλεόνασμα θα γινόταν εξαγωγή σε χώρες έκτος της Κοινότητας.

Σύμφωνα με την Συνθήκη, οι συγκεκριμένες αποστολές της Ευρατόμ είναι:

- Να αναπτύσσει την έρευνα και να εξασφαλίζει την διάδοση των τεχνικών γνώσεων,
- Να θεσπίζει και να διασφαλίζει την εφαρμογή ομοιόμορφων κανόνων ασφάλειας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων
- Να διευκολύνει τις επενδύσεις και να διασφαλίζει τη δημιουργία βασικών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας εντός της ΕΕ.
- Να μεριμνά για τον τακτικό και δίκαιο εφοδιασμό όλων των χρηστών στην ΕΕ με μεταλλεύματα και πυρηνικά καύσιμα,
- Να εγγυάται ότι τα πυρηνικά υλικά ειρηνικών εφαρμογών δεν χρησιμοποιούνται για διαφορετικούς σκοπούς (κυρίως στρατιωτικούς)
- Να ασκεί το δικαίωμα κυριότητας, το οποίο της αναγνωρίζεται επί των ειδικών σχάσιμων υλικών

- Να προωθεί την ειρηνική χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας μέσω της συνεργασίας με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς
- Να συγκροτεί κοινές επιχειρήσεις. (EUR-Lex)

Η συνθήκη αυτή σε αντίθεση με την Συνθήκη ίδρυσης της ΕΚΑΧ δεν είχε χρονικό περιορισμό.

1.2.2. Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ)

Παράλληλα με την Συνθήκη για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ), την 25 Μαρτίου 1957 στην Ρώμη υπογράφηκε και η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και τέθηκε σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 1958.

Η συνθήκη αυτή συνένωσε την Γαλλία, την Γερμανία, την Ιταλία και τις χώρες της Μπενελούξ (Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο) σε μία Κοινότητα που είχε ως αποστολή την ολοκλήρωση μέσω της προώθησης των εμπορικών συναλλαγών, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη.

Σκοπός της ίδρυσης της ΕΟΚ όπως αναφέρετε στο άρθρο 2 της Συνθήκης αυτής, ήταν η δημιουργία μίας γενικευμένης κοινής αγοράς. Η συνθήκη αυτή περιλάμβανε την πραγματοποίηση μίας τελωνιακής ένωσης χωρίς εμπόδια στην εισαγωγή και εξαγωγή μεταξύ των χωρών, καθώς επίσης και την υιοθέτηση ενός κοινού δασμού έναντι των τρίτων χωρών τα οποία δεν ήταν μέλη αυτής της κοινότητας.

Επίσης μέσω της συνθήκης αυτής εναρμονίζονταν οι εθνικές πολιτικές κάθε χώρας στις «τέσσερις γνωστές» ελευθερίες: της ελεύθερης κυκλοφορίας των βιομηχανικών και αγροτικών προϊόντων, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, της ελεύθερης εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών και της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων.

Η συνθήκη αυτή ήταν μία προσπάθεια ώθησης της Ευρωπαϊκής συνεργασίας μεταξύ των χωρών λόγω του ότι υπήρχε φόβος να μην αποφέρει καρπούς η προσπάθεια αυτής της ένωσης η οποία αναλήφθηκε από την ΕΚΑΧ.

Στόχοι της Συνθήκης αυτής ήταν ο μετασχηματισμός των οικονομικών αγορών των συναλλαγών και της παραγωγής στο έδαφος της Κοινότητας, καθώς επίσης και η συμβολή της ΕΟΚ στην λειτουργική δόμηση μίας πολιτικής Ευρώπης, επιτυγχάνοντας ένα καθοριστικό βήμα προς την πληρέστερη ενοποίηση της.

Επίσης μέσω της Συνθήκης αυτής θεσπίστηκαν θεσμικά όργανα και μηχανισμοί λήψεως αποφάσεων οι οποίοι καθιστούσαν δυνατή την έκφραση τόσο των εθνικών όσο και των κοινοτικών συμφερόντων.

Τα όργανα τα οποία θεσπίστηκαν ήταν το Συμβούλιο, η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα οποία και κλήθηκαν για να συνεργαστούν, αφού το Συμβούλιο θα θέσπιζε τους κανόνες, η Επιτροπή θα κατάρτιζε προτάσεις και το Κοινοβούλιο θα είχε συμβουλευτικό ρόλο.

1.3. Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ)

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική τέθηκε σε ισχύ το 1962 και στόχος της ήταν η ενθάρρυνση της αγροτικής παραγωγικότητας προκειμένου να εξασφαλίσει την παροχή τροφίμων σε προσιτές τιμές.

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική ήταν ο οικονομικός τομέας στον οποίο έγινε και η περισσότερη πρόοδος, αφού πριν από την πραγματοποίηση της ένωσης, η γεωργία ήταν το αντικείμενο το οποίο δεχόταν έντονες παρεμβάσεις από τα κράτη μέλη.

Λόγω των διαφόρων εθνικών συμφερόντων και των παρεμβάσεων των κρατών μελών, η γεωργία, ήταν ένας τομέας στον οποίο ήταν δύσκολο να εφαρμοστεί μία κοινή πολιτική. Για την ύπαρξη αυτής της κοινής πολιτικής συνεπάγετε ότι χρειαζόταν να υπάρξουν κοινές τιμές, κοινά εργαλεία

διαχείρισης αυτών των τιμών, κοινή χρηματοδότηση των μέτρων στήριξης και κοινή προστασία έναντι του εξωτερικού. (Μούσης, 1991)

Επίσης λόγω της χρήσης διαφορετικών νομισμάτων και τις διακυμάνσεις των νομισμάτων της κάθε χώρας καθιστούσε πιο περίπλοκη την διαχείριση, αφού παρενοχλούσαν τον ορισμό των τιμών σε ECU και επέβαλλαν την χρησιμοποίηση «πράσινων νομισμάτων» και νομισματικών εξισωτικών ποσών. (Μούσης, 1991).

Φυσικά για να εφαρμοστεί μία κοινή αγροτική πολιτική μεταξύ των μελών της κοινότητας εκτός από τα προβλήματα τα οποία αναφέραμε πιο πάνω, έπρεπε τα μέλη να υπερπηδήσουν αρκετά άλλα προβλήματα.

Αν και ένας από τους στόχους της κοινότητας όπως αναφέραμε ήταν ο εφοδιασμός σε τρόφιμα ανάλογα με την ζήτηση σε λογικές τιμές στην κοινή αγορά, υπήρχε το πρόβλημα ότι ο ισολογισμός της κοινότητας σε είδη διατροφής ήταν ελλειμματικός και οι συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς δεν δικαιολογούσαν άνοιγμα αγορών το οποίο θα ήταν μονομερές, αφού θα χρειαζόταν εισαγωγή προϊόντων από χώρες εκτός της κοινότητας.

Ως λύση σε αυτό το πρόβλημα ήταν η κοινότητα να οργανώσει την δική της παραγωγή. Έτσι, η Βόρεια Ευρώπη θα προμήθευε τα σιτηρά, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τα κρέατα, ενώ η Νότια Ευρώπη θα εξειδικευόταν σε φρούτα, λαχανικά, εσπεριδοειδή και κρασιά.

Για να πετύχει όμως αυτή οργάνωση, η κοινότητα έπρεπε να παρέμβει στην γεωργική πολιτική κάθε χώρας. Έπρεπε η κοινότητα να λάβει υπόψη ότι κάθε χώρα είχε διαφορετική γεωργική πολιτική ανάλογα με το πόσο σημαντική ήταν η γεωργία στην οικονομία της, οι παραδόσεις οι οποίες υπήρχαν, αλλά και τα προνόμια τα οποία κάθε χώρα είχε εξασφαλίσει σε εθνικό επίπεδο όπως: εθνικά μονοπώλια, περιορισμούς εισαγωγών, τελωνιακή προστασία και άλλα προνόμια.

Οι χώρες κλήθηκαν να αφήσουν τα πιο πάνω προνόμια ούτως ώστε να συγχωνευτούν όλες οι εθνικές γεωργικές πολιτικές σε μία κοινή γεωργική πολιτική για επίτευξη των στόχων οι οποίοι τέθηκαν από την Ευρώπη.

Έτσι η Επιτροπή συγκάλεσε κατά την έναρξη της εφαρμογής της συνθήκης, μία συνδιάσκεψη των κρατών μελών για να γίνει μία αντιπαράθεση των γεωργικών τους πολιτικών, πράγμα το οποίο αναφερόταν στο άρθρο 43 της Συνθήκης.

Έτσι τον Ιούλιο του 1958 στην Stresa η Επιτροπή συγκάλεσε τους υπεύθυνους γεωργικών πολιτικών των κρατών που είχαν υπογράψει την Συνθήκη της Ρώμης για να επέλθουν σε μία κοινή συμφωνία ως προς την ανάγκη προστασίας της κοινής γεωργικής αγοράς έναντι του αθέμιτου εξωτερικού ανταγωνισμού, την ανάγκη συσχετισμού μεταξύ της πολιτικής επί των διαρθρώσεων και εκείνης επί των τιμών και την ανάγκη εξασφάλισης για τους εργαζομένους στην γεωργία ενός εισοδήματος ανάλογου εκείνου των εργαζομένων σε άλλους τομείς. (Μούσης, 1991)

Στην διάσκεψη αυτή διευκρινίστηκαν οι γεωργικοί στόχοι της Συνθήκης οι οποίοι ήταν: να μεταρρυθμιστούν οι διαρθρώσεις την ευρωπαϊκής γεωργίας καθιστώντας την πιο ανταγωνιστική, αλλά να διατηρηθεί ο οικογενειακός της χαρακτήρας, και οι γεωργικές τιμές να ορίζονται σε επίπεδο ψηλότερο από τις παγκόσμιες τιμές αλλά όχι τόσο ψηλό που να ευνοεί την υπερπαραγωγή.

Αν και έγιναν πολλές διαρθρώσεις από τα μέλη της Κοινότητας για να προχωρήσει μέχρι το σημείο το οποίο βρίσκεται σήμερα, η κοινή αγροτική πολιτική έχει γίνει αντικείμενο κριτικής από πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες καθώς επίσης και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει πειστεί για τα πολλά μειονεκτήματα της πολιτικής αυτής.

1.4. Συνθήκη Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης

Στις 17 και 28 Φεβρουαρίου 1986 στο Λουξεμβούργο, υπογράφετε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1987.

Η ΕΕΠ εκτός από τις τροποποιήσεις και μέτρα τα οποία εισήγαγε, θεωρείται ότι αναθεώρησε τις Συνθήκες της Ρώμης, αφού βασικός της στόχος ήταν η ολοκλήρωση και ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς.

Για την ολοκλήρωση της ενοποιημένης αγοράς, τέθηκαν ορισμένοι στόχοι οι οποίοι θα βοηθούσαν στην σύναψη Συνθήκης στον τομέα της κοινής εξωτερική πολιτικής και την πολιτικής ασφάλειας, αλλά και τροποποίηση της Συνθήκης της ΕΟΚ. Οι στόχοι ήταν σε επίπεδο διαδικασιών λήψης αποφάσεων εντός του Συμβουλίου, των εξουσιών της Επιτροπής, των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς επίσης και της επέκτασης των αρμοδιοτήτων των Κοινοτήτων.

Σε θέματα Θεσμικών τροποποιήσεων, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη επανέφερε σε ισχύ της ειδικής πλειοψηφίας, διευκολύνοντας έτσι την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, αφού η Πράξη προέβλεπε την αύξηση του αριθμού των περιπτώσεων όπου το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία αντί της ομοφωνίας.

Με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η έκδοση αποφάσεων και αποφεύγονται οι εμπλοκές που οφείλονται στην επιζήτηση ομόφωνης απόφασης των 12 κρατών μελών. Στα μέτρα εγκαθίδρυσης της εσωτερικής αγοράς δεν απαιτείται ομοφωνία, με εξαίρεση τα μέτρα σχετικά με την φορολογία, την ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων και τα δικαιώματα και συμφέροντα των μισθωτών.

Μέσω της ΕΕΠ θεσπίζεται το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο επισημοποιεί τις διασκέψεις ή τις συνόδους κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, χωρίς όμως να έχει καθορισμένες αρμοδιότητες, αλλά ούτε εξουσίες λήψης αποφάσεων, ούτε εξουσίες καταναγκασμού έναντι των άλλων θεσμικών οργάνων.

Ενισχύονται οι εξουσίες του Κοινοβουλίου, αφού απαιτείται η σύμφωνη του γνώμη για σύναψη συμφωνίας σύνδεσης, ενισχύεται η θέση του στο διοργανικό διάλογο παρέχοντας την δυνατότητα διπλής ανάγνωσης της

προτεινόμενης διαδικασίας. Περιορίζονται όμως οι περιπτώσεις όπου το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, εκτός από τον τομέα του περιβάλλοντος.

Όσον αφορά τις τροποποιήσεις της Συνθήκης της ΕΟΚ, διευκρινίζονται υφιστάμενες διατάξεις που αφορούν τις εκτελεστικές εξουσίες. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις το Συμβούλιο αναθέτει τις αρμοδιότητες εκτέλεσης των πράξεων στην Επιτροπή ως γενικό κανόνα, και διατηρεί την αρμοδιότητα εκτέλεσης μόνο σε ειδικές περιπτώσεις.

Θεσπίζονται επίσης οι βάσεις που καθιστούν δυνατή την δημιουργία του Πρωτοδικείου, αφού όλες οι υποθέσεις μπορούν να μεταφερθούν στο δικαστήριο αυτό εκτός από τις προδικαστικές υποθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη ή τα όργανα καθώς και τα προδικαστικά ερωτήματα. (EUR-Lex)

Η εσωτερική αγορά ορίζεται ως «χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα στον οποίο διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των ατόμων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης».

Μέσω της εισαγωγής νέων άρθρων για την κοινωνική πολιτική επιτρέπεται στο Συμβούλιο να λαμβάνει ελάχιστες αποφάσεις για την προώθηση της βελτίωσης του εργασιακού περιβάλλοντος και της προστασίας, ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, μέσω ειδικής πλειοψηφίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας της συνεργασίας.

Επίσης ανατίθεται στην Επιτροπή το καθήκον ανάπτυξης του κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Όσον αφορά την έρευνα και την τεχνική ανάπτυξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται στους στόχους της συνθήκης της ΕΟΚ για «ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για την ανάπτυξη της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της», η ΕΕΠ προβλέπει την εφαρμογή πολυετών προγραμμάτων - πλαισίων που θα εγκριθούν ομόφωνα από το Συμβούλιο.

Σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος η ΕΕΠ προσθέτει τρία νέα άρθρα που επιτρέπουν στην Κοινότητα να «διατηρεί, να προστατεύει και να βελτιώνει την ποιότητα του περιβάλλοντος, να συμβάλλει στην προστασία της υγείας των ατόμων και να διασφαλίζει συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων». Διευκρινίζει ότι η Κοινότητα παρεμβαίνει σε θέματα περιβάλλοντος μόνο όταν η παρέμβαση αυτή μπορεί να υλοποιηθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο από ότι σε επίπεδο κρατών μελών.

Το άρθρο 30 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες για να χαράξουν και να θέσουν σε εφαρμογή μια κοινή εξωτερική ευρωπαϊκή πολιτική. Για το λόγο αυτό, δεσμεύονται να προβούν σε διαβουλεύσεις για θέματα εξωτερικής πολιτικής που θα μπορούσαν να έχουν σχέση με την ασφάλεια των κρατών μελών. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου είναι υπεύθυνος για την πρωτοβουλία, το συντονισμό και την εκπροσώπηση των κρατών μελών έναντι των τρίτων χωρών στον τομέα αυτόν. (EUR-Lex)

Αν και πολλοί ισχυρίστηκαν ότι η βασική αιτία πίσω από την Συνθήκη αυτή ήταν η αντιμετώπιση του διεθνούς ανταγωνισμού μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Ιαπωνίας στον χώρο της τεχνολογίας, η Ευρώπη προχώρησε στην μετατροπή της κοινής αγοράς σε ενιαία αγορά ανοίγοντας τον δρόμο της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης, οι οποίες θα κατοχυρωθούν από την επόμενη Συνθήκη, την Συνθήκη του Maastricht.

1.5. Η συγχώνευση των οργάνων της ΕΟΚ, ΕΚΑΧ και ΕΥΡΑΤΟΜ

1.5.1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέκυψε όπως είδαμε από την συγχώνευση των οργάνων των τριών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον Ιούλιο του 1967. Είναι μπορούμε να πούμε η κινητήρια δύναμη πίσω από το ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Η Επιτροπή, μέσα από τις Συνθήκες οι οποίες υπογράφηκαν, έχει εξουσία να κάνει προτάσεις για την λήψη κοινοτικών αποφάσεων, να τροποποιήσει πρόταση της, εκτός αν μία τροποποίηση γίνει αποδεκτή με ομοφωνία των κρατών μελών, καθώς επίσης και κατά την διάρκεια διαβουλεύσεων και διαπραγματεύσεων που γίνονται στο Συμβούλιο, μόνο η επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την πρόταση της για να υποκινήσει αμοιβαίες υποχωρήσεις οι οποίες οδηγούν σε κοινή αποδοχή. Μπορεί επίσης να επιταχύνει την διαδικασία λήψης αποφάσεων της κοινότητας πράγμα το οποίο επιδιώκει άλλωστε, υποβάλλοντας κάθε χρόνο περί τις 700 προτάσεις στο Συμβούλιο. (Μούσης, 1991)

Είναι επίσης φύλακας των συνθηκών ή φύλακας του κοινοτικού πνεύματος, αφού μία από τις ουσιώδης αποστολές της είναι να διασφαλίζει την σωστή εφαρμογή από τα κράτη μέλη της των διατάξεων των Συνθηκών και του απορρέοντος από αυτές δικαίου. Έχει επίσης την εξουσία έρευνας κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας, είτε μετά από καταγγελία ιδιώτη, εάν παρατηρηθεί παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, καλώντας το μέλος το οποίο κατηγορείται να συμμορφωθεί, και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υποβάλλει την υπόθεση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. (Μούσης, 1991)

Ένας ακόμα ρόλος της Επιτροπής είναι η διαχείριση των μέτρων διασφάλισης. Δηλαδή έχει την εξουσία να κρίνει ως ουδέτερη και αντικειμενική, εάν ειδικές δυσκολίες ή ιδιαίζουσες συνθήκες μπορεί να αποτρέψουν σε ένα κράτος μέλος να παραβεί πρόσκαιρα τους κανόνες των συνθηκών ή των διατάξεων σχετικών με διάφορες κοινοτικές πολιτικές. (Μούσης, 1991)

Η Επιτροπή είναι επίσης και το εκτελεστικό όργανο των Κοινοτήτων, αφού εκτελεί τις αποφάσεις του Συμβουλίου και διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό της Κοινότητας και ιδιαίτερα τα διάφορα κοινοτικά ταμεία.

Αν και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το καλύτερα ελεγχόμενο εκτελεστικό όργανο στον κόσμο, δεν λείπουν οι επικρίσεις εις βάρος της για την ανεξαρτησία της η οποία θεωρείται από μερικούς σαν έλλειψη ελέγχου για τις προτάσεις και τις πράξεις της, κριτική η οποία χαρακτηρίζεται από τους περισσότερους ως άδικη, αφού υπάρχει ο έλεγχος τόσο από το Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο το οποίο μπορεί να την επιτιμήσει και να την υποχρεώσει να παραιτηθεί, αλλά και ανεπίσημα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο εάν δεν εγκρίνει τις πρωτοβουλίες της μπορεί να την ωθήσει σε παραίτηση.

1.5.2 Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι το όργανο απόφασης της Κοινότητας. Αποτελείται από πολλά ειδικά Συμβούλια τα οποία απαρτίζονται από τους αρμόδιους για κάθε θέμα Υπουργούς των Κρατών Μελών της Κοινότητας και τα οποία μπορεί να συνεδριάζουν ταυτόχρονα είτε στο Λουξεμβούργο, είτε στις Βρυξέλες.

Αν και σε κάθε συμβούλιο τα θέματα τα οποία εγείρονται συζητούνται από τους αρμόδιους Υπουργούς του κάθε κράτους μέλους, οι τελικές αποφάσεις μπορούν να παρθούν από οποιοδήποτε συμβούλιο, συχνά από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων το οποίο αποτελείται από τους Υπουργούς Εξωτερικών κάθε χώρας οι οποίοι και θεωρούνται οι κύριοι εκπρόσωποι της χώρας τους στο Συμβούλιο. (Μούσης, 1991)

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι είτε με ομοφωνία, οπότε κάθε κράτος έχει μία ψήφο ασχέτως μεγέθους του, είτε με ειδική πλειοψηφία, οπότε οι ψήφοι ζυγίζονται έτσι ώστε η απόφαση των μεγαλύτερων κρατών να βαραίνει περισσότερο, με τα μεγαλύτερα κράτη να διαθέτουν δέκα ψήφους, όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα πιο μικρά πέντε ψήφους όπως η Ελλάδα, η Ολλανδία, το Βέλγιο, τρεις ψήφους η Δανία και η Ιρλανδία και δύο το Λουξεμβούργο.

Στην συνεδρίαση του Συμβουλίου, υπάρχει ο Πρόεδρος αλλά και εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ο οποίος είναι ο αρμόδιος επίτροπος για το θέμα το οποίο συζητείται, του οποίου ο ρόλος είναι η αναζήτηση μίας κοινής συνισταμένης και τροποποίηση των προτάσεων ούτως ώστε να επιτευχθεί ομοφωνία ή ειδική πλειοψηφία.

Συμπληρωματικός είναι και ο ρόλος της προεδρίας ο οποίος καλείται να συμβιβάσει τα διάφορα εθνικά συμφέροντα με ένα κοινό συμφέρον για το καλό της κοινότητας, πράγμα αρκετά δύσκολο γιατί τα μέλη των εθνικών κυβερνήσεων είναι διευθετημένα να προασπιστούν τα εθνικά συμφέροντα της χώρας τους, με αποτέλεσμα οι συνεδρίες να διαρκούν αρκετές ώρες και πολλές φορές αρκετές μέρες μέχρι να βρεθεί ένας κοινός παρονομαστής στα προβλήματα.

Σε περίπτωση που δεν βρεθεί μία κοινή συνισταμένη για το θέμα το οποίο συζητείται στο Συμβούλιο από τους εθνικούς εμπειρογνώμονες, τότε το Συμβούλιο των Υπουργών βρίσκει την λύση με πολιτικούς συμβιβασμούς.

Για την προετοιμασία των συμβιβασμών αυτών σημαντικό ρόλο έχει η Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων (COREPER) η οποία είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των συμβιβασμών αυτών.

Η Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων δεν προβλεπόταν από τις συνθήκες της Ρώμης, αλλά οι Υπουργοί της ανέθεσαν ορισμένες εργασίες τον Ιανουάριο του 1958. Ακολούθως την 8η Απριλίου 1965 μέσω της Συνθήκης Συγχώνευσης των οργάνων, καθιέρωσε τον ρόλο της Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων σαν μία «Επιτροπή αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών η οποία έχει σαν αποστολή να ετοιμάζει τις εργασίες του Συμβουλίου και να εκτελεί τα έργα που της ανατίθενται από αυτό.»

1.6 Η συνθήκη του Μάαστριχ το 1992

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) υπογράφηκε στο Maastiricht στις 7 Φεβρουαρίου 1992 και τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Νοεμβρίου 1993.

Η Συνθήκη αυτή δημιουργεί μία Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία αποτελείται από τρεις πυλώνες: τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία

σε ποινικές υποθέσεις (ΔΕΥ). Η ΕΟΚ γίνεται πλέον Ευρωπαϊκή κοινότητα και εισάγεται η έννοια της ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εγκαινιάζεται η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Κύριοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πλέον η προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της.

Όταν τον Ιούλιο του 1984 ο Jacques Delors ορίστηκε πρόεδρος της Επιτροπής, έψαξε ένα τρόπο για να ζωντανέψει την κοινοτική οικοδόμηση. Μέσω δύο διακυβερνητικών διασκέψεων μιας για την ΟΝΕ και μίας για την πολιτική ένωση, προετοιμάστηκε μία έκθεση που πρότεινε τα στάδια τα οποία θα οδηγούσαν στην οικονομική ένωση.

Έτσι τον Δεκέμβριο του 1991 μετά από τις δύο διασκέψεις, η Επιτροπή αυτή κατέληξε στην συνθήκη του Μάαστριχ. Με αυτή την συνθήκη, συγχωνεύθηκαν οι διατάξεις της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η κοινότητα προχώρησε πέρα του αρχικού της οικονομικού στόχου, ο οποίος ήταν η υλοποίηση μίας κοινής αγοράς, και τέθηκαν ορισμένοι στόχοι οι οποίοι θα οδηγούσαν στην Σύσταση μίας νέας Ευρωπαϊκής Κοινότητας την οποία θα έδενε κάτι περισσότερο από μία οικονομική συνεργασία.

Σύμφωνα με το άρθρο Β της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση θέτει τους πύ κάτω στόχους:

- Να προωθήσει την ισόρροπη και σταθερή οικονομική και κοινωνική πρόοδο, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μίας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει εν καιρώ ένα ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης,
- Να επιβεβαιώσει την ταυτότητα της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μίας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης

μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί, σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα,

- Να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,
- Να αναπτύξει στενή συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων,
- Να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί, με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο N παράγραφος 2, κατά πόσον οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται με την παρούσα συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας. (Ένωση, 1992)

Ας τα δούμε αναλυτικότερα πιο κάτω.

Όσο αφορά τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής ένωσης, μέσω της Συνθήκης του Μάαστριχ, αυξάνετε ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφού δημιουργείται μία νέα διαδικασία συναπόφασης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου το Κοινοβούλιο θεσπίζει πράξεις από κοινού με το Συμβούλιο.

Επίσης μέσω της Συνθήκης, το Κοινοβούλιο πλέον συνδέετε με την διαδικασία διορισμού της Επιτροπής, της οποίας Επιτροπής αυξάνεται η διάρκεια της θητείας της από τέσσερα σε πέντε χρόνια, με σκοπό να συμπίπτουν τα χρόνια με την θητεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. (EUR-Lex)

Μέσω της Συνθήκης καθιερώνονται επίσης κοινοτικές πολιτικές σε έξι νέους τομείς :

- Διευρωπαϊκά δίκτυα·
- Βιομηχανική πολιτική·
- Προστασία των καταναλωτών·
- Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση·
- Νεολαία·
- Πολιτισμό

Όσο αφορά τον κοινωνικό τομέα θέτονται οι πιο κάτω στόχοι:

- η προώθηση της απασχόλησης·
- η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας·
- η κατάλληλη κοινωνική προστασία·
- κοινωνικός διάλογος·
- η ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων για να διασφαλιστεί υψηλό και βιώσιμο επίπεδο απασχόλησης·
- η ένταξη των ατόμων που αποκλείονται από την αγορά εργασίας. (EUR-Lex)

Επίσης όπως αναφέραμε πιο πάνω, καθιερώνεται πλέον η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια, αφού κάθε πολίτης εκτός από την εθνική του ιθαγένεια, θεωρείται και ευρωπαίος υπήκοος ο οποίος μπορεί να απολαμβάνει τα νέα δικαιώματα τα οποία προσφέρονται πλέον από την Συνθήκη της Ευρωπαϊκής ένωσης όπως είναι το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην Κοινότητα, το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις ευρωπαϊκές και δημοτικές εκλογές, το δικαίωμα της διπλωματικής και προξενικής προστασίας σε άλλο κράτος μέλους εκτός του δικού του, στο έδαφος μίας Τρίτη χώρας η οποία δεν είναι η χώρα καταγωγής του ατόμου αυτού και το δικαίωμα αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και υποβολής καταγγελίας στο ευρωπαϊκό διαμεσολαβητή. (EUR-Lex)

Άρα αν γίνει ένας απολογισμός της Συνθήκης του Μάαστριχ, μπορούμε να πούμε ότι η Συνθήκη αυτή να μεν θεωρείται αναθεωρητική των προηγούμενων συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά μέσω των

διατάξεων της βλέπουμε ότι αποσκοπεί στην δημιουργία μίας περισσότερο οργανωμένης Ευρώπης, ισορροπημένη και αναπτυσσόμενη.

Μέσω της ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η Ευρώπη επιδιώκει την ολοκλήρωση της σε όλους τους τομείς, όχι μόνο τον οικονομικό τομέα αλλά και τον Πολιτικό, αφού βλέπουμε ότι υιοθετεί μία κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, προστατεύοντας τα δικαιώματα και συμφέροντα των πολιτών της, θεσπίζοντας μία κοινή ιθαγένεια.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την Συνθήκη του Μάαστριχ μπορούμε να πούμε ότι συμπλήρωσε το κενό στην παγκόσμια πολιτική σκηνή και ανάλαβε σταδιακά τον ρόλο μίας ανερχόμενης παγκόσμιας δύναμης.

Κεφάλαιο 2: Η πορεία από την συνθήκη του Άμστερνταμ μέχρι της συνθήκη της Λισσαβόνας

2.1 Η Συνθήκη του Άμστερνταμ

2.1.1 Οι ρυθμίσεις της συνθήκης του Άμστερνταμ

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ υπογράφηκε στο Άμστερνταμ στις 17 Ιουνίου 1997 και τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Μαΐου 1999. Η Συνθήκη αυτή τροποποιούσε την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις σύμφωνα με το άρθρο N της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προέβλεπε την σύγκληση μίας διακυβερνητικής διάσκεψης το 1996 προκειμένου να προετοιμαστούν τα θεσμικά όργανα για την προσχώρηση νέων μελών.

Σκοπό της Συνθήκης του Άμστερνταμ ήταν να δημιουργηθούν οι αναγκαίες θεσμικές και πολιτικές συνθήκες που θα επέτρεπαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αντιμετωπίσει μελλοντικές προκλήσεις που αφορούσαν

την γρήγορη εξέλιξη της διεθνούς κατάστασης, την διεθνοποίηση της οικονομίας και των επιπτώσεων της στην απασχόληση, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της διεθνούς εγκληματικότητας και του εμπορίου ναρκωτικών, τις οικολογικές ανισοροπίες και τις απειλές για την δημόσια υγεία.

Μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και μετά από μελέτες δύο ετών και διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο της διάσκεψης των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, άρχισαν οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο του Τορίνου, στις οποίες διαπραγματεύσεις θέτονταν στόχοι οι οποίοι προσανατολίζονταν στην Ευρώπη των Πολιτών, στον ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην διεθνή σκηνή, στην βελτίωση της λειτουργίας των οργάνων της Ένωσης και στην προοπτική διεύρυνσης.

Η Συνθήκη αυτή δεν επέφερε σημαντικές αλλαγές στην διαδικασία ολοκλήρωσης της Ένωσης, αλλά σημείωσε αρκετές προόδους σε πολιτικές της, με σημαντικότερη την μεταφορά στην πτέρυγα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας των πολιτικών που σχετίζονται με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, όπως το άσυλο και την μετανάστευση.

Συγκεκριμένα οι αλλαγές οι οποίες επιτεύχθηκαν με την Συνθήκη αυτή αφορούσαν την

- Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη,
- την Ένωση και τον πολίτη
- την αποτελεσματική και συνεκτική εξωτερική πολιτική και θεσμικά ζητήματα.

Όσον αφορά την Ελευθερία, Ασφάλεια και Δικαιοσύνη, οι αλλαγές οι οποίες επιτεύχθηκαν αφορούσαν τα θεμελιώδη δικαιώματα σχετικά με την ισότητα μεταξύ των δύο φύλων, την εξάλειψη διακρίσεων και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την Αστυνομική και Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις και ταυτόχρονα τους όρους για την ενσωμάτωση του κερκτημένου του Σένγκεν.

Στον τομέα της Ένωσης και του Πολίτη, έγιναν μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις σε θέματα δικαιωμάτων, συμφερόντων και ευημερίας των πολιτών της Ένωσης μέσα από επτά επεξηγηματικά δελτία, στα οποία περιγράφονται οι βελτιώσεις οι οποίες έγιναν προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι βελτιώσεις αυτές αφορούσαν:

- Την ανάπτυξη της έννοιας της Ευρωπαϊκής Ιθαγένειας και αποσαφηνίζεται η σχέση μεταξύ εθνικής ιθαγένειας και ευρωπαϊκής ιθαγένειας
- Προβλέπετε ο καθορισμός κοινών στρατηγικών υπέρ της απασχόλησης και τον συντονισμό των εθνικών πολιτικών στο θέμα αυτό,
- Την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω ενός κοινωνικού σύμφωνου και ενισχύεται η ίση μεταχείριση μεταξύ των δύο φύλων.
- Την παγίωση της περιβαλλοντικής πολιτικής χάρη στην έμφαση που δίνεται στην αειφόρο ανάπτυξη, στην συμπερίληψη των περιβαλλοντικών ζητημάτων σε όλες τις τομεακές πολιτικές και στην απλοποίηση της λήψης των κοινοτικών αποφάσεων.
- Την βελτίωση των μέσων την Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση ψηλού επιπέδου δημόσιας υγείας
- Αποσαφήνιση των στόχων σε θέματα προστασίας των καταναλωτών και καλύτερη ενσωμάτωση των σχετικών μέτρων στις λοιπές πολιτικές και τέλος
- Την εξασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης για όλους του πολίτες σε έγγραφα των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και δίδεται έμφαση και στην ποιότητα της κοινοτικής νομοθεσίας ώστε να είναι πιο κατανοητή στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά τον τομέα της Αποτελεσματικής και συνεκτικής Εξωτερικής πολιτικής, στόχος ήταν να διευκρινιστούν οι βελτιώσεις της Συνθήκης του Άμστερνταμ ώστε να μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξει καλύτερα

τα συμφέροντα της σε διεθνές επίπεδο. Στο μέρος αυτό περιλαμβάνεται ένα οικονομικό μέρος το οποίο αφορά την επέκταση του πεδίου της κοινής εμπορικής πολιτικής, και ένα πολιτικό μέρος το οποίο αφορά τις μεταρρυθμίσεις της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. (Νταλής, 2005)

Στο θέμα των θεσμικών ζητημάτων και θεσμικών οργάνων απαιτείτο αναθεώρηση της λειτουργίας τους ώστε να γίνει προετοιμασία για την μελλοντική διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Αυτό προβλέπετο από το πρωτόκολλο το οποίο ήταν προσαρτημένο στις συνθήκες το οποίο προέβλεπε την σύγκληση μίας διακυβερνητικής διάσκεψης προκειμένου να προετοιμαστούν τα θεσμικά όργανα για την προσχώρηση νέων μελών.

Μέσω της συνθήκης αυτής ενισχύονται οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού η νέα αυτή Συνθήκη προέβλεπε την κατάργηση της διαδικασίας συνεργασίας και την επέκταση της διαδικασίας συναπόφασης με την Επιτροπή σε σημαντικά πιο διευρυμένο πεδίο.

Καθορίζεται επίσης μέσω της Συνθήκης το ανώτατο μέγεθος του Κοινοβουλίου το οποίο δεν θα υπερβαίνει τα 700 μέλη ακόμα και μετά την διεύρυνση της Ένωσης στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα καταρτίσει σχέδιο όσον αφορά την διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία με ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές που θα ακολουθούν τα κράτη μέλη.

Το Κοινοβούλιο θα θεσπίσει ένα καταστατικό για τα μέλη του αφού ζητήσει την γνώμη την Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την ομόφωνη έγκριση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Ενισχύθηκε επίσης και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην διαδικασία διορισμού των μελών της Επιτροπής, αφού το Κοινοβούλιο εγκρίνει

την επιλογή των κρατών μελών για τον Πρόεδρο της Επιτροπής και μετά εγκρίνει όλα τα μέλη της μελλοντικής Επιτροπής που διορίζονται με κοινή συμφωνία από τα κράτη μέλη και τον Πρόεδρο. (Τσινισιζέλης, 2006)

Όσον αφορά το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλείτο να αντιμετωπίσει κυρίως δύο ζητήματα. Την στάθμιση των ψήφων των αντιπροσώπων των κρατών μελών και το πεδίο εφαρμογής της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία.

Με την νέα στάθμιση αυξάνεται η αναλογία των ψήφων των μεγάλων κρατών μελών σε σχέση με τα μικρά κράτη, ενώ αντίθετα η διπλή πλειοψηφία προέβλεπε ότι για να θεσπιστεί στο πλαίσιο του Συμβουλίου μία απόφαση θα πρέπει να συγκεντρώνει τον αριθμό ψήφων της ειδικής πλειοψηφίας αλλά επίσης να αντιστοιχεί σε ένα όριο του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο και θα καθοριζόταν.

Το άλλο θεσμικό όργανο το οποίο αντιμετώπιζε πολλά ζητήματα ήταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα ζητήματα αυτά αφορούσαν την σύνθεση της, το ρόλο του προέδρου της και την δημοκρατική της νομιμότητα.

Η σύνθεση της επιτροπής συνδεόταν στενά με το ζήτημα της συλλογικότητας, η οποία αποτελούσε στοιχείο της διάθρωσης της Επιτροπής εφόσον οι θέσεις οι οποίες διατυπώνει είναι οι απόψεις του οργάνου στο σύνολο του και όχι των μελών του, έτσι σκοπός ήταν να αναθεωρηθεί κλίμακα της στάθμισης ώστε η σχετική σημασία των μικρών και των μεσαίων χωρών να μην είναι δυσανάλογη σε σχέση με το μέγεθος του πληθυσμού τους.

Όσον αφορά τον Πρόεδρο της Επιτροπής, ο ρόλος του είναι να εξασφαλίσει την ενότητα και την αποτελεσματικότητα του σώματος των Επιτρόπων. Μέσω της Συνθήκης του Άμστερνταμ ενισχύεται η θέση του Προέδρου στην άσκηση των καθηκόντων του καθώς επίσης και η νομιμότητα του διορισμού του, εφόσον ο διορισμός του εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μέσω νέων άρθρων τα οποία προστέθηκαν στην Συνθήκη ενισχύεται περαιτέρω ο ρόλος του Προέδρου καθ ότι τα μέλη της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 163 πρέπει να εργάζονται υπό την πολιτική

καθοδήγηση του Προέδρου πράγμα το οποίο συμβάλλει στον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των μελών της Επιτροπής.

Μέσω της Συνθήκης αυτής διευρύνθηκαν επίσης και οι δικαιοδοσίες του Δικαστηρίου, καθότι μπορεί πλέον να παρεμβαίνει σε τομείς που δεν υπαγόntonταν προηγουμένως στην αρμοδιότητα του αλλά για τους οποίους υπάρχει έντονη ανάγκη για την προστασία των δικαιωμάτων του ατόμου, όπως τα θεμελιώδη δικαιώματα, το άσυλο, τη μετανάστευση, την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις αντίστοιχα.

Ενισχύεται επίσης και ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως κοινοτικού οργάνου, αφού οι εξουσίες ελέγχου και επιθεώρησης διευρύνθηκαν προκειμένου να καταπολεμηθούν αποτελεσματικότερα η απάτη κατά του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Αν και όπως είδαμε πιο πάνω η Συνθήκη του Άμστερνταμ μέσω των μεταρρυθμίσεων και των νέων διατάξεων πρόσφερε πολλά ως προς την σχέση του Ευρωπαίου πλέον πολίτη με την Ένωση, αλλά και την απόδοση πραγματικών αρμοδιοτήτων μέσω των διατάξεων της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, απέτυχε στην αναθεώρηση της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων ώστε να προετοιμαστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση για την νέα διεύρυνση, αφού δεν κατέστη δυνατή η συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών σε αυτό το ζήτημα.

2.2. Η Συνθήκη της Νίκαιας

2.2.1 Οι ρυθμίσεις της συνθήκης της Νίκαιας

Η Συνθήκη της Νίκαιας υπογράφηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2001 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003. Η Συνθήκη αυτή ήταν αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων της Διακυβερνητικής Διάσκεψης διάρκειας 11 μηνών. Η Σύγκληση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης προβλεπόταν ρητά στο

πρωτόκολλο σχετικά με τα όργανα της Συνθήκης του Άμστερνταμ ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέσω του πιο πάνω πρωτοκόλλου, προβλεπόταν ήδη ότι «ένα τουλάχιστον χρόνο πριν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερβούν τα είκοσι, θα συγκληθεί διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών προκειμένου να προβεί σε συνολική αναθεώρηση των διατάξεων των Συνθηκών που αφορούν την σύνθεση και την λειτουργία των οργάνων» (Ένωση, Συνθήκη του Μάαστριχ, 1992)

Στόχος της Συνθήκης της Νίκαιας ήταν να καταστούν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πιο αποτελεσματικά και να αποκτήσουν μεγαλύτερη νομιμοποίηση, καθώς και να ετοιμαστεί η Ένωση για την επόμενη μεγάλη διεύρυνση της. (Ευρώπη)

Η Συνθήκη της Νίκαιας αναθεώρησε την Συνθήκη του Άμστερνταμ ιδίως ως προς τέσσερα θεσμικά θέματα, τα οποία ήταν η αντικατάσταση της ομοφωνίας από την ειδική πλειοψηφία στις διαδικασίες απόφασης, τις ενισχυμένες συνεργασίες μερικών κρατών μελών, την στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο και το μέγεθος και την σύνθεση της Επιτροπής. (Μούσης, Ο μίτος της Αριάδνης στο λαμβύρινθο της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Η θεσμική μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε στην Νίκαια, θεωρήθηκε «τεχνική» και «περιορισμένη», αφού δεν διαταράσσει την θεσμική ισορροπία, αλλά επιφέρει περισσότερο προσαρμογές γύρω από δύο βασικούς άξονες. Την λειτουργία και τη σύνθεση των θεσμικών οργάνων και τις ενισχυμένες συνεργασίες.

Όσον αφορά την Στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο, βλέπουμε ότι η Διακυβερνητική Διάσκεψη εκτίμησε ότι η βασική επιταγή ήταν η τροποποίηση του σχετικού βάρους ψήφου του κάθε κράτους μέλους. Η μέθοδος η οποία επιλέχτηκε από το ΔΚΔ ήταν να καθιερωθεί ένα νέο σύστημα στάθμισης των ψήφων το οποίο θα τροποποιούσε το ισχύον σύστημα. Το νέο αυτό σύστημα καθιέρωνε δημογραφικό «δίχτυ ασφαλείας» όπου κάθε κράτος μέλος δύναται να ζητήσει να εξακριβωθεί ότι η ειδική πλειοψηφία αντιπροσωπεύει

τουλάχιστον το 62% του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Στην περίπτωση που αυτό δεν ισχύει, το μέτρο δεν εγκρίνεται. (Κοινοβούλιο)

Οι Αλλαγές οι οποίες οι οποίες θεσπίστηκαν όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι τόσο στην σύνθεση, όσο και στην Εσωτερική οργάνωση.

Από το 2005 κανένα κράτος δεν μπορεί να έχει περισσότερους από ένα επίτροπο. Το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα για τον αριθμό των επιτρόπων και για τις ρυθμίσεις ενός συστήματος εκ περιτροπής εναλλαγής, υπό την προϋπόθεση ότι η εκάστοτε σύνθεση της Επιτροπής αντικατοπτρίζει τα δημογραφικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά των κρατών μελών.

Σύμφωνα με τους γενικούς όρους οι οποίοι αναφέρονται στην διάταξη Α της νέας Συνθήκης, τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να προχωρήσουν σε μορφές στενότερης συνεργασίας, θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα θεσμικά όργανα και τις διαδικασίες των Συνθηκών εφόσον αυτή η συνεργασία αποσκοπεί στην προώθηση των συμφερόντων της Ένωσης και της Κοινότητας, εξυπηρετεί τα συμφέροντα και σέβεται τις αρχές της Συνθήκης και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο, σέβεται το κοινωνικό κεκτημένο, δεν αποτελεί εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, περιλαμβάνει τουλάχιστον 8 κράτη μέλη, και επίσης δεν επηρεάζει τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν.

Όπως βλέπουμε σε σχέση με τις διατάξεις του Άμστερνταμ η ουσιαστική αλλαγή αφορά τον επιτρεπόμενο αριθμό των κρατών μελών που μπορούν να ξεκινήσουν τέτοιες συνεργασίες, ο οποίος με την Συνθήκη της Νίκαιας ανέρχεται σε 8 κράτη μέλη ενώ στην συνθήκη του Άμστερνταμ χρειαζόταν πλειοψηφία των κρατών μελών.

Σε περίπτωση όπου φαίνεται βέβαιο ότι δεν μπορούν να εξευρεθούν οι απαιτούμενες πλειοψηφίες, σύμφωνα με την διάταξη Β, τότε μπορεί να λαμβάνεται πρωτοβουλία για ενισχυμένη συνεργασία.

Με την διάταξη Γ δίνεται σε δεύτερο χρόνο η δυνατότητα συμμετοχής σε άλλα κράτη μέλη, με την προϋπόθεση ότι θα σεβαστούν «την βασική απόφαση και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σε αυτά τα πλαίσια»

Η διάταξη Δ αφορά την εισαγωγή των θεσμικών διαδικασιών για την δημιουργία των ενισχυμένων συνεργασιών, και αναφέρετε σε θέματα όπως, πώς θα λαμβάνονται οι αποφάσεις και από ποιούς στα πλαίσια της ενισχυμένης συνεργασίας.

Η διάταξη Ε αφορά το πως θα κατανέμονται οι δαπάνες οι οποίες προκύπτουν από τις ενισχυμένες συνεργασίες αυτές, και τέλος με την διάταξη ΣΤ διασφαλίζεται ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή σε συνεργασία μεταξύ τους θα επιφορτίζονται με τη διασφάλιση της συνοχής των πολιτικών της Ένωσης από τις πιθανές επιπτώσεις των ενισχυμένων συνεργασιών.

Όσον αφορά τον τομέα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, με την Συνθήκη της Νίκαιας έγιναν σημαντικά βήματα προόδου. Με την Συνθήκη αυτή εισάγεται η δυνατότητα προσφυγής στην ενισχυμένη συνεργασία και στον τομέα αυτόν, με σκοπό την διαφύλαξη των αξιών και την διασφάλιση των συμφερόντων της Ένωσης στο σύνολο της, σεβόμενη τις αρχές, τους στόχους, τους γενικούς προσανατολισμούς και τη συνοχή της ΚΕΠΠΑ, τις αρμοδιότητες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την συνοχή μεταξύ του συνόλου των πολιτικών της Ένωσης και της εξωτερικής δράσης της. Η ενισχυμένη συνεργασία αυτή αφορά μόνο την εφαρμογή κοινής δράσης, ή κοινής θέσης. Εξαιρούνται μόνο τα θέματα τα οποία έχουν στρατιωτικές συνέπειες στον τομέα της άμυνας. (Ένωση, Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2001)

Όσον αφορά την Αστυνομική και Δικαστική συνεργασία σε Ποινικές υποθέσεις με την τροποποίηση του Άρθρου 40 της Συνθήκης για την ενισχυμένη συνεργασία, το άρθρο ορίζει ότι η συνεργασία αυτή πρέπει να επιτρέψει στην Ένωση να καταστεί όσον το δυνατό πιο γρήγορα ένας χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, καθώς επίσης με την Συνθήκη αυτή διευρύνεται το πεδίο αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου στον τομέα αυτό.

Λόγω του ότι ένας από τους στόχους της Συνθήκης της Νίκαιας ήταν να επιλυθούν τα θεσμικά ζητήματα που δεν είχαν διευθετηθεί στο Άμστερνταμ με την Συνθήκη της Νίκαιας επήλθαν και άλλες τροποποιήσεις οι οποίες δεν ήταν θεσμικής φύσεως, όπως για παράδειγμα στο θέμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η Συνθήκη του Άμστερνταμ προέβαλλε τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών ενώ στο ίδιο άρθρο της Συνθήκης πρόβλεπε τη πιθανότητα παραβίασης των αρχών αυτών από ένα κράτος μέλος. Μέσω της Συνθήκης της Νίκαιας προστίθεται ένας μηχανισμός πρόληψης αφού αν διαπιστωθεί η ύπαρξη κινδύνου παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων από ένα κράτος μέλος, το Συμβούλιο μπορεί να του απευθύνει τις απαραίτητες συστάσεις.

Όσον αφορά τον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, μέσω τροποποιήσεων ενισχύεται ο ρόλος της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας, αφού μέσω των νέων άρθρων μπορεί η Επιτροπή αυτή να εξουσιοδοτηθεί από το Συμβούλιο για ώστε να λαμβάνει αποφάσεις για την διασφάλιση του πολιτικού ελέγχου και της στρατηγικής διεύθυνσης κατά την διάρκεια επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων.

Τροποποιήσεις επήλθαν επίσης και στην δικαστική Συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις όπου στο άρθρο 31 περιγράφονται τα καθήκοντα της Eurojust η οποία είναι η ευρωπαϊκή μονάδα δικαστικής συνεργασίας, η οποία θα συμβάλλει στο συντονισμό των εθνικών αρχών οι οποίες είναι επιφορτισμένες με τις ποινικές διώξεις.

Με την συμπλήρωση του άρθρου 191 της Συνθήκης ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το οποίο αφορά τον ρόλο των πολιτικών κομμάτων, επιτρέπεται στον νομοθέτη να καθορίσει το καθεστώς των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κυρίως όσον αφορά τους όρους αναγνώρισης τους και του κανόνες χρηματοδότησης τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 144 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθιερώθηκε η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας στόχος της οποίας είναι η προώθηση της συνεργασίας σε θέματα κοινωνικής προστασίας μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή.

Επιλύεται επίσης το σύστημα στάθμισης των ψήφων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από την άφιξη νέων κρατών μελών καθότι λόγω του πρωτοκόλλου το οποίο προσαρτήθηκε από την Συνθήκη του Άμστερνταμ συνδεόταν η στάθμιση ψήφων με το μέγεθος της Επιτροπής, αφού τα κράτη τα οποία διέθεταν δύο επιτρόπους ήθελαν κάποιο αντάλλαγμα για την αλλαγή που επήλθε.

Επίσης λόγω της προσχώρησης νέων κρατών μελών τα οποία σαφώς θα ήταν μικρότερα σε πληθυσμό θα διαταρασσόταν η ισορροπία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο με το παλαιό σύστημα στάθμισης των ψήφων, και έτσι δημιουργήθηκε ένα νέο σύστημα στάθμισης το οποίο προσέφερε μία συμβιβαστική λύση. (Τσάτσος, 2005)

Συνοψίζοντας τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι η συνθήκη της Νίκαιας με τις νέες τροποποιήσεις οι οποίες έγιναν στις διατάξεις των προηγούμενων Συνθηκών, διευκόλυνε την σύμπραξη ενισχυμένων συνεργασιών, εισήγαγε νέα νομοσχέδια και κανόνες και διαμόρφωσε και διαφοροποίησε τις αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων ανά Πυλώνα αφού προέβλεπε την ενισχυμένη συνεργασία ακόμα και στον πρώτο Πυλώνα με την Επιτροπή να διαφυλάει το κοινοτικό κεκτημένο, ενώ στον τρίτο Πυλώνα ο ρόλος της φύλαξης να ανατίθεται στο Δικαστήριο.

Καθιέρωσε επίσης τις αρχές και τις μεθόδους σταδιακής αλλαγής της σύνθεσης της Επιτροπής και της σχέσης της σε ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο σε θέματα αριθμού εδρών ψήφων και ειδικής πλειοψηφίας που θα απαιτείτο στο μέλλον μετά την προσχώρηση των νέων κρατών μελών, αφού κατά την σύνταξη της Συνθήκης δεν ήταν γνωστό πότε και με ποιά σειρά θα εισχωρούσαν στην Ένωση οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες.

Οφείλουμε να πούμε ότι αργότερα με την υπογραφή της Συνθήκης προσχώρησης η οποία υπογράφηκε στην Αθήνα στις 16 Απριλίου 2003 η Ένωση βασίζεται στις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκής

Κοινότητας όπως τροποποιήθηκαν από την Συνθήκη της Νίκαιας και τη Συνθήκη προσχώρησης 10 νέων κρατών μελών.

2.3 Η Συνθήκη της Λισσαβόνας

2.3.1 Το περιεχόμενο της συνθήκης της Λισσαβόνας

Το 2003, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας συγκάλεσε μία νέα Διακυβερνητική Διάσκεψη στην Ρώμη, για να προτείνει μία νέα και ευρύτερη τροποποίηση των προϋπάρχοντων Συνθηκών.

Με την συμμετοχή 25 κρατών μελών παρουσιάστηκε η «Συνθήκη για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης» στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο στις 19 Ιουνίου 2003 το ενέκρινε με μικρές αλλαγές. Η Συνθήκη αυτή υπογράφηκε από του 25 αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στις 29 Οκτωβρίου 2004 στην Ρώμη.

Οι τρεις βασικοί Πυλώνες του Συντάγματος ήταν βασικά για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ένωση. Αυτά ήταν ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και οι κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών.

Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ο οποίος προστέθηκε στο Σύνταγμα ως αυτοτελές κεφάλαιο, αφορούσε ένα συνεκτικό και σύγχρονο κατάλογο δικαιωμάτων τα οποία θα απολάμβαναν οι Ευρωπαίοι Πολίτες και είχε δεσμευτική ισχύ.

Σημεία αναφοράς κατά την επεξεργασία του Χάρτη στην Συνέλευση της Κολωνίας υπήρξαν κυρίως: η εναρμόνιση του με τους ορισμούς των Καταστατικών Συνθηκών, η μη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, η διαμόρφωση ενός αυτοτελούς συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων, η αρμονική συνύπαρξη του Χάρτη με την ΕΣΔΑ, η αποφυγή στο μέτρο του δυνατού πρόσθετων δημοσιονομικών βαρών.

Η βασικότερη καινοτομία του Χάρτη είναι η ανακατάταξη των δικαιωμάτων. Δεν κατατάσσονται πλέον σε ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά, αλλά χωρίζονται σε έξι ενότητες οι οποίες αντιστοιχούν στις αρχές του ευρωπαϊκού θεσμικού και πολιτικού πολιτισμού: αξιοπρέπεια, ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη δημοκρατία και δικαιοσύνη.

Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Σύνταγμα έλυσε μία χρόνια εκκρεμότητα προσφέροντας έρεισμα για την προσχώρηση της Ένωσης. Μέσω του Συντάγματος φαίνεται η προοπτική να αναπτύξει η Σύμβαση την κανονιστική λειτουργία της και την ενωσιακή έννομη τάξη άμεσα και όχι δια μέσου παραπομπής.

Μέχρι την προσχώρηση της Ένωσης στην Σύμβαση, τα δικαιώματα τα οποία κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα, προϋπήρχαν και εφαρμόζονταν αφού αποτελούσαν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης και ήδη εφαρμόζονταν στο πλαίσιο της έννομης τάξης της, από το 1992 και την Συνθήκη του Μάαστριχ.

Οι Κοινές Συνταγματικές Παραδόσεις αφορούν μία κωδικοποίηση της κοινής συνησταμένης των δικαιωμάτων που ισχύουν στα κράτη μέλη της Ένωσης. Η λύση αυτή επίσης προτοεφανίστηκε στην Συνθήκη του Μάαστριχ και αργότερα επαναλαμβάνεται ξανά στην Συνθήκη του Άμστερνταμ, αποτελώντας έτσι μέρος του ενωσιακού κεκτημένου.

Οι κοινές συνταγματικές παραδόσεις, έχουν συμπληρωματική λειτουργία. Η επίκληση και η εφαρμογή τους είναι δυνατή και αναγκαία σε περιπτώσεις όπου ο Χάρτης και η Σύμβαση ενδέχεται να προσφέρουν προστασία υπολειπόμενη της συνησταμένης τους. (Παπαδημητρίου, 2005)

Αν και η Συνθήκη για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα υπογράφηκε από τους 25 αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, υπολοιπόταν η επικύρωση από τα δεκαπέντε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όμως, μετά από αρνητικά δημοψηφίσματα τόσο στην Βρετανία όσο και στην Γαλλία και την Ολλανδία, η Συνθήκη για την Θέσπιση του Συντάγματος

«πέθανε», και εγκαταλήφθηκε κάθε προσπάθεια για Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, αφού αυτό επέφερε κρίση στην οικογένεια της Κοινότητας.

Στις 13 Δεκεμβρίου 2007 οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 27 κρατών μελών, υπέγραψαν την Συνθήκη της Λισσαβόνας η οποία διατήρησε όλα τα σημαντικά στοιχεία της Συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος στην Ευρώπη, παραμερίζοντας δευτερεύοντα στοιχεία τα οποία και παρέπεμπαν στην δημιουργία ενός υπερκράτους, στοιχεία όπως ο όρος Σύνταγμα στον τίτλο, η σημαία της Ευρωπαϊκής ένωσης, ο ύμνος και η ημέρα της Ευρώπης. (Μούσης, Ο μίτος της Αριάδνης στο λαμβύρινθο της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Με την Συνθήκη της Λισσαβόνας πλέον η Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά νομική προσωπικότητα και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις και αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθιστώντας το κοινοτικό δίκαιο ως «δίκαιο της Ένωσης».

Ως στόχοι τίθενται:

- μία δημοκρατική και διαφανέστερη Ευρώπη,
- Ένας ενισχυμένος ρόλος για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών συμβουλίων στις εργασίες της ΕΕ
- Ισχυρότερη φωνή των πολιτών
- Αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ κρατών μελών και ΕΕ
- Δυνατότητα αποχώρησης από την ΕΕ
- Η Δημοκρατική ισότητα
- Αντιπροσωπευτική και συμμετοχική Δημοκρατία

2.3.2. Το νέο θεσμικό πλαίσιο

Με την Συνθήκη της Λισσαβόνας εισάγονται νέες καινοτομίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες προέρχονταν από το θνησιγενές Σύνταγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρωτίστως καταργούνται οι τρεις Πυλώνες: της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ), της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων(ΔΕΥ). Επίσης η Ευρωπαϊκή Κοινότητα απορροφάτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και παύει να υπάρχει.

Επιπλέον υπό το όνομα της Λισσαβόνας, θα βρίσκονται ακόμα δύο ισότιμες υπό νομικής άποψης Συνθήκες, οι οποίες είναι η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣυνθΕΕ) και η Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣυνθΛΕΕ) η οποία θα αντικαταστήσει την Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. (Μούσης, Ο μίτος της Αριάδνης στο λαμβύρινθο της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Μέσα από την εισαγωγή των νέων θεσμικών αλλαγών, η Συνθήκη της Λισσαβόνας αποσκοπεί στο να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεσματικότερη με ισχυρότερη φωνή στον κόσμο.

Οι θεσμικές αλλαγές οι οποίες εισήχθησαν περιλαμβάνουν τα πιο κάτω:

- Τη δημιουργία νέας θέσης Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο οποίος θα εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία για περίοδο δυόμισι ετών (με δικαίωμα επανεκλογής μια φορά). Θα έχει την ίδια εθνικότητα με ένα από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αλλά δεν θα συμμετέχει στις διαδικασίες ψηφοφορίας. Επίσης ο Πρόεδρος θα διασφαλίζει τη συνέχεια και τη συνοχή του έργου που αναλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η καινοτομία αυτή αποβλέπει στο να προσδώσει ορατότητα και σταθερότητα στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.
- Τη δημιουργία θέσης Υπάτου Εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Εξωτερικές Σχέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας, ο οποίος θα διορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία (με τη Συμφωνία του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου). Ο ίδιος/ ίδια θα

είναι επίσης ένας/μία από τους Αντιπροέδρους της Επιτροπής και θα προεδρεύει του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων. Αυτό θα ενισχύσει τη συνοχή της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και θα τονίσει το προφίλ της ΕΕ στον κόσμο, «δίνοντας ένα πρόσωπο» στην Ένωση.

- Όσον αφορά την Επιτροπή, από το 2014 ο αριθμός των Επιτρόπων θα έπρεπε να μειωθεί στο ένα τρίτο του αριθμού των Κρατών Μελών, «εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίσει ομόφωνα να αλλάξει τον εν λόγω αριθμό.».
- Επιπλέον, η Συνθήκη προνοεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν θα έχει περισσότερα από 751 μέλη. Ο μέγιστος αριθμός βουλευτών μιας χώρας μέλους έχει καθοριστεί σε 96 και ο ελάχιστος σε 6.
- Η Συνθήκη της Λισαβόνας επεκτείνει τη δικαιοδοσία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σε σχέση με θέματα που εμπíπτουν στη σφαίρα της νομικής συνεργασίας σε ποινικά θέματα και την αστυνομική συνεργασία, εισάγει δε κάποιες τροποποιήσεις αναφορικά με τις διαδικασίες του.
- Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Συνθήκη της Λισαβόνας δεν εισάγει οποιεσδήποτε σημαντικές αλλαγές. (Δημοκρατίας)

Κεφάλαιο 3: Η ενταξιακή πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας

3.1 Έναρξη των συνομιλιών για ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν το πιο σημαντικό γεγονός στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφού μέσω της ένταξης της αποσκοπούσε στην προώθηση του κυπριακού προβλήματος και λύση, μέσω της Ευρωπαϊκής οικογένειας.

Οι σχέσεις όμως της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και αργότερα με την Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκινούν τον Δεκέμβριο του 1972, με την υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης, η οποία αργότερα εξελίχθηκε σταδιακά στην Τελωνιακή Ένωση. (Δημοκρατίας)

Η Συμφωνία σύνδεσης περιείχε διευθετήσεις για εμπορική, οικονομική και τεχνική συνεργασία μεταξύ Κύπρου και ΕΟΚ. Το Πρωτόκολλο της Τελωνιακής Ένωσης με την ΕΟΚ προνοούσε κατάργηση των εισαγωγικών δασμών μεταξύ της Κύπρου και των χωρών μελών στα βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα, με προοπτική την Τελωνιακή Ένωση. (Δημοκρατίας)

Κατά την πρώτη φάση 1988- 1997 η Κύπρος και η Κοινότητα θα έπρεπε να:

- Μειώσουν από πλευράς Κύπρου των Τελωνιακών δασμών και των ποσοτικών περιορισμών στα βιομηχανικά προϊόντα (εκτός από τα προϊόντα πετρελαίου και 15 κατηγορίες ευαίσθητων προϊόντων) και σε 43 γεωργικά προϊόντα που καλύπτονται από τη Συμφωνία.
- Την υιοθέτηση από την Κύπρο, Κοινού Δασμολογίου της Ένωσης
- Τον εναρμονισμό των πολιτικών για τον ανταγωνισμό, τις κρατικές βοήθειες και την προσέγγιση της νομοθεσίας. (Κρανιδιώτης, 1993)

Σε αντάλλαγμα για τα πιά πάνω, η Κοινότητα θα απέσυρε τους ποσοτικούς περιορισμούς που αφορούσε είδη ένδυσης και θα δεχόταν αυξημένες ποσότητες κυπριακών γεωργικών προϊόντων. Αν και οι στόχοι αυτοί έπρεπε να υλοποιηθούν μέχρι τον Ιούνιο του 1977, επιτεύχθηκαν στο τέλος του 1987 λόγω της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο.

Το Πρωτόκολλο το οποίο αφορούσε την μετάβαση στο δεύτερο στάδιο της Συμφωνίας, τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1988, και προνοούσε την ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς διακίνηση βιομηχανικών προϊόντων και την υιοθέτηση των πολιτικών που απαιτούνται για την συμπλήρωση της Τελωνιακής Ένωσης, πρωτόκολλο το οποίο και αναβλήθηκε εν όψει της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. (Κρανιδιώτης, 1993)

Το Πρωτόκολλο του 1987 καθώς επίσης και το πέρασμα στο Δεύτερο στάδιο της Συμφωνίας Σύμβασης, έφεραν αρκετές αντιδράσεις τόσο από την πλευρά των Τουρκοκυπρίων, όσο και από την πλευρά των Ελληνοκυπρίων.

Όσο αφορά τους Τουρκοκύπριους, το καθεστώς Ντεκτάζ ήταν εναντίον της Τελωνιακής ένωσης πριν από την λύση, καθώς ισχυρίζονταν ότι επαναλαμβάνονταν τα γεγονότα του 1963-64.

Στο εσωτερικό, από πλευράς ελληνοκυπρίων, δύο κόμματα της αριστεράς (ΑΚΕΛ και ΕΔΕΚ) υποστήριζαν ότι η αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας θα μπορούσε να γίνει και με απλή εμπορική συμφωνία και ότι η Τελωνιακή Ένωση θα προκαλούσε δυσκολίες στο εμπόριο της Κύπρου με τις τρίτες χώρες κυρίως τις αραβικές. (Κρανιδιώτης, 1993)

Παρά τις αντιδράσεις αυτές, η Κύπρος προχώρησε στην Τελωνιακή Ένωση με αποτέλεσμα οι σχέσεις μεταξύ Κύπρου και Ευρωπαϊκής Ένωσης να γίνουν ιδιαίτερα στενές.

Έτσι στις 23 Ιουνίου και 23 Νοεμβρίου 1989 με ψηφίσματα της Βουλής των Αντιπροσώπων, καλείτο ο πρόεδρος της Δημοκρατίας να προχωρήσει άμεσα στην υποβολή αίτησης ένταξης της Κύπρου στην Κοινότητα.

Ακολούθως στις 3 Ιουλίου 1990, αφού όλες οι συνομιλίες για το κυπριακό οδηγήθηκαν σε αδιέξοδο και κατόπιν προτροπών από το εσωτερικό του νησιού, αποφασίστηκε η υποβολή αίτησης ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το δεύτερο εξάμηνο του 1990.

Η απόφαση αυτή λήφθηκε, κατόπιν συζήτησης με τον Ιταλό Πρωθυπουργό, αφού την προεδρία της Κοινότητας θα κατείχε η Ιταλία η οποία αποτελούσε μία ισχυρή χώρα στην Κοινότητα, και θα παρείχε στήριξη στην αίτηση αφού δεν ήταν σωστό να φαίνεται ότι μόνο η Ελλάδα υποστήριζε την ένταξη της Κύπρου.

Ένας ακόμη λόγος για την υποβολή της αίτησης στο δεύτερο εξάμηνο ήταν ότι η Κύπρος δεν ήθελε να υποβάλει αίτηση μαζί με την Τουρκία γιατί θα επισυναπτόταν η αίτηση της Κύπρου με την αίτηση της Τουρκίας και η απόφαση η οποία θα λαμβανόταν για την Τουρκία θα δινόταν και στην Κύπρο, πράγμα το οποίο θα ήταν εις βάρος μας.

Έτσι στις 30 Μαρτίου 1998 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην βάση των προτάσεων της Επιτροπής εγκαινίασε μια συνολική διαδικασία διεύρυνσης με τις δέκα αιτήτριες χώρες.

Για την ένταξη των υποψηφίων κρατών στην Κοινότητα εγκαθιδρύθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην Κοπεγχάγη ορισμένα κριτήρια και όροι τους οποίους έπρεπε να πληρούν τα κράτη τα οποία επιθυμούσαν να ενταχθούν στην Ένωση. (EUROP)

Τα κράτη θα έπρεπε να πετύχουν τα πιο κάτω κριτήρια:

- Σταθερότητα των θεσμών που εγγυούνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων.
- Την ύπαρξη οικονομίας της αγοράς καθώς και την ικανότητα να αντιμετωπίζουν με επιτυχία τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς μέσα στην Ένωση.

- Την ικανότητα να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του μέλους περιλαμβανομένης και της προσήλωσης στους σκοπούς της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Οι συνομιλίες όμως μεταξύ της Κυπριακής Κυβέρνησης και της Επιτροπής, ξεκίνησαν ένα μήνα μετά την Γνωμοδότηση της Επιτροπής και εντατικοποιήθηκαν με σκοπό να ενημερώσουν τις κυπριακές αρχές για το Κοινοτικό Κεκτημένο, να προετοιμασθεί η διαπραγματευτική θέση της Κύπρου, η παροχή τεχνικής συνεργασίας και οικονομικής βοήθειας, δηλαδή η εναρμόνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας με το Κοινοτικό Κεκτημένο της Ευρωπαϊκή Ένωσης. (Γεωργιάδης, 2002)

Το πρώτο στάδιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων για την Κύπρο άρχισε στις 3 Απριλίου 1998 και συμπληρώθηκε τον Ιούνιο του 1999. Το στάδιο αυτό περιλάμβανε την αναλυτική εξέταση του κοινοτικού κεκτημένου.

Στο μεταξύ οι ουσιαστικές διαπραγματεύσεις είχαν αρχίσει και στις 13 Δεκεμβρίου 2002 στο Συμβούλιο της Κοπεγχάγης ολοκληρώθηκαν και έκλεισαν με επιτυχία όλα τα διαπραγματευτικά κεφάλαια.

Σκοπός της όλης διαδικασίας ήταν να επιτευχθούν συμφωνίες οι οποίες αφορούσαν:

- τις θεσμικές πτυχές της ένταξης όπως η συμμετοχή του υπό ένταξη κράτους στους θεσμούς, η συνεισφορά στον προϋπολογισμό κ.α
- τις μεταβατικές διευθετήσεις σχετικά με την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου από το υπό ένταξη κράτος, και
- την επίβλεψη και παρακολούθηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση της πλήρους εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου από το μελλοντικό κράτος- μέλος. (Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης)

Στις 12 Μαρτίου 1998 η Κυπριακή πλευρά παρουσίασε επίσημη πρόταση στην Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην οποία προσκαλούσε τους Τουρκοκυπρίους μέσω εκπροσώπων τους, να λάβουν μέρος στην ομάδα διαπραγματεύσεων των όρων ένταξης της Κύπρου, πρόταση η οποία υποστηρίχθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά απορρίφθηκε από την Τουρκοκυπριακή πλευρά.

Τον Δεκέμβριο του 1999 μέσω απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Ελσίνκι τονιζόταν ότι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα ληφθεί χωρίς να αποτελεί προϋπόθεση η λύση του κυπριακού προβλήματος, εάν μέχρι την συγκεκριμένη ημερομηνία δεν επέλθει λύση. Παραθέτω απόσπασμα από τα Συμπεράσματα Προεδρίας «Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την έναρξη, στις 3 Δεκεμβρίου στην Νέα Υόρκη, των συνομιλιών για συνολική επίλυση του Κυπριακού, και εκφράζει τη σθεναρή υποστήριξη στις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών να φέρει τη διαδικασία σε αίσιο πέρας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι η επίλυση του πολιτικού προβλήματος θα διευκολύνει την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν μέχρι την ολοκλήρωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων δεν έχει επιτευχθεί λύση, η απόφαση του Συμβουλίου όσον αφορά την ένταξη θα ληφθεί χωρίς η ανωτέρω να αποτελεί προϋπόθεση. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο θα λάβει υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία». (Χριστοδουλίδης)

Την 9η Απριλίου 2002 το Ευρωκοινοβούλιο ενέκρινε την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ με 507 ψήφους υπέρ, 29 εναντίον και 26 αποχές και έτσι στις 16 Απριλίου 2003 η Κύπρος υπογράφει την Συνθήκη Προσχώρησης στη Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Σύμφωνα με το ειδικό πρωτόκολλο που προσαρτήθηκε στην Συνθήκη Προσχώρησης, η εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου θα ανασταλεί σε εκείνες τις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυπριακή Κυβέρνηση δεν ασκεί πλήρη έλεγχο. Η ενταξιακή διαδικασία της Κύπρου ολοκληρώθηκε με την επικύρωση της Συνθήκης Προσχώρησης από την Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 14 Ιουλίου 2003. (Πληροφοριών)

3.2 Η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας

Την 1η Μαΐου 2003, η Κύπρος μαζί με εννέα άλλες χώρες, Καθίσταται επίσημα πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρά το μικρό της μέγεθος συμμετάσχει ενεργά και ισότιμα στην διαμόρφωση και διατύπωση των αρχών και της πολιτικής που θα καθορίζουν το μέλλον της Ευρώπης, με κορύφωση την ανάληψη της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Κατά την προεδρία της η Κύπρος δεσμεύτηκε από την πρώτη μέρα να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εργαστεί προς μία καλύτερη Ευρώπη, πιο κοντά στους πολίτες της και στον κόσμο και για να προωθήσει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Έθεσε ως προτεραιότητα της μία Ευρώπη πιο αποτελεσματική και βιώσιμη, για Ευρώπη με πιο αποδοτική οικονομία, βασισμένη στην ανάπτυξη, που να σημαίνει περισσότερα για τους πολίτες της, με αλληλεγγύη και κοινωνική συνοχή και η Ευρώπη στον κόσμο και πιο κοντά στους γείτονες της.

Ορόσημα της Κυπριακής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν:

- Η ιστορική συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του Ενιαίου Πακέτου Ευρεσιτεχνίας και η συμφωνία στο Συμβούλιο της ΕΕ επί του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού.
- Η Προεδρία κατέβαλε έντονες προσπάθειες ώστε να προχωρήσει τις διαπραγματεύσεις για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, οδηγώντας το θέμα σε ένα επίπεδο ωριμότητας, προετοιμάζοντας το έδαφος για τον Πρόεδρο του

Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τους Αρχηγούς Κρατών και κυβερνήσεων να βρεθούν πιο κοντά σε συμφωνία.

- Περαιτέρω, σημαντική πρόοδος επιτεύχθηκε στο θέμα του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, το οποίο βρίσκεται πολύ κοντά σε συμφωνία.

Ενεργώντας ως έντιμος διαμεσολαβητής, αξιοσημείωτο επίτευγμα της Προεδρίας ήταν η επίλυση της διοργανικής κρίσης που δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2012, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για το θέμα της διακυβέρνησης Σένγκεν.

Με στόχο την εμβάθυνση της Εσωτερικής Αγοράς, η Κυπριακή Προεδρία πέτυχε ουσιαστική πρόοδο σε όλες τις εναπομείνουσες δράσεις της Πράξης για την Ενιαία Αγορά Ι, ολοκληρώνοντας πέντε από αυτές.

Η έγκαιρη συμφωνία επί του Προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2013, καθώς και των Διορθωτικών Προϋπολογισμών για το 2012, έχει ως αποτέλεσμα η Ένωση να έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει πολλά προγράμματα και δράσεις προς όφελος των πολιτών της από την αρχή του επόμενου έτους.

Η έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Ιαπωνίας, καθώς και η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων επί της Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και Σιγκαπούρης θα δώσει περαιτέρω ώθηση στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην ΕΕ. (Δημοκρατία, 2012)

Η προεδρία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση στέφθηκε με επιτυχία αφού ως επί το πλείστον Ευρωβουλευτές από όλες τις πολιτικές ομάδες συνεχάρησαν την Κύπρο για το έργο της, αναφέροντας ότι η ΕΕ δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζει την Κύπρο ως μία μικρή χώρα αλλά ως μία σημαντική χώρα.

Επίσης ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μπαρόζο χαρακτήρισε την Κυπριακή Προεδρία "πολύ επιτυχημένη", σημειώνοντας ότι η Κύπρος έθεσε τις βάσεις σε πολλούς τομείς, ενώ απέδειξε την προσήλωσή της στην ευρωπαϊκή ιδέα.

3.3. Προβλήματα και προκλήσεις που αντιμετώπισε η ενταξιακή πορεία

Τον Μάρτιο του 1988 κατά την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας Γιώργου Βασιλείου στην Αθήνα για επαφές με την κυβέρνηση Παπανδρέου, ο Έλληνας υφυπουργός Εξωτερικών Θεόδωρος Πάγκαλος προέτρεψε την Κυπριακή Δημοκρατία να αιτηθεί ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Το επιχείρημα το οποίο παρουσιάστηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ήταν ότι αν και η διαδικασία για ένταξη θα ήταν μακρά, ενόψει της αίτησης της Τουρκίας θα έπρεπε η Κύπρος να εξετάσει το ενδεχόμενο αυτό, έτσι ώστε να συνδεθούν οι δύο αιτήσεις και να αναγκαστεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καλέσει τις δύο πλευρές να εργαστούν για λύση του Κυπριακού, επικαλέστηκε επίσης και την Ελληνική προεδρία της Κοινότητας το δεύτερο εξάμηνο του 1988, όπου η Κύπρος θα είχε το πλεονέκτημα αφού η αίτηση θα τύχαινε ευνοϊκής μεταχείρισης από την προεδρεύον χώρα. (Χριστοδουλίδης)

Η Κύπρος αρνήθηκε να υποβάλει αίτηση για ένταξη προβάλλοντας το επιχείρημα ότι δεν ήταν ορθή η υποβολή αίτησης χωρίς την διαβούλευση εκ των προτέρων της Κύπρου με τις ισχυρές χώρες της Κοινότητας.

Κατά την επίσκεψη του Γιάννου Κρανιδιώτη υπό την ιδιότητα του γραμματέα για Ευρωπαϊκά Θέματα στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών στο Προεδρικό Μέγαρο, κατόπιν συζήτησης με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, του αναφέρθηκε ότι τα μηνύματα τα οποία και έλαβε από τις συνομιλίες που είχε στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες δεν ήταν ενθαρρυντικά.

Επίσης υποστήριζε ότι η αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα προκαλούσε αντιδράσεις από την τουρκική πλευρά, πράγμα το οποίο θα επηρέαζε τις συνομιλίες για λύση του κυπριακού προβλήματος το οποίο αυτή την στιγμή προείχε, θέση την οποία υποστήριζαν τόσο οι Βρετανοί όσο και οι Αμερικάνοι, αφού θεωρούσαν ότι με την ένταξη της Κύπρου στην Κοινότητα χωρίς την εκ των προτέρων λύση του κυπριακού, η αίτηση της Κύπρου δεν θα αντιμετωπιζόταν θετικά.

Ο Πρόεδρος Βασιλείου υποστήριζε επίσης ότι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έπρεπε να γίνει για λόγους εντυπωσιασμού ή απλά για τυπικούς λόγους χωρίς ουσία, αφού πρώτον η Κοινότητα δεν ήταν έτοιμη να συζητήσει άλλες αιτήσεις, και δεύτερον η αίτηση για ένταξη την συγκεκριμένη στιγμή, θα είχε αρνητικά αποτελέσματα, αφού θα γινόταν παρά την θέληση των χωρών με τις οποίες η Κύπρος ήθελε να ενωθεί.

Κεφάλαιο 4: Συνολική αποτίμηση

Από την σύλληψη της ιδέας της ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι σήμερα πολλά πράγματα έχουν αλλάξει τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο.

Ξεκινώντας με το σχέδιο Schuman, το οποίο μετά την λήξη του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, πρότεινε την δημιουργία μίας κοινής αγοράς άνθρακα και χάλυβα, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε την εξέλιξη μέσω των Συνθηκών της, με ύστατη εξέλιξη την δημιουργία «Συντάγματος» με την Συνθήκη της Λισσαβόνας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των συνθηκών των οποίων και υιοθετούσε προσπαθούσε να δημιουργήσει αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της, ώστε να προχωρήσει σε μία οικονομική ενοποίηση η οποία αργότερα εξελίχθηκε σε μία πολιτική ενοποίηση, που ήταν και ο απώτερος σκοπός.

Με την Συνθήκη της ΕΚΑΧ επήλθε μία οικονομική ενοποίηση στην αγορά Άνθρακα και Χάλυβα, καθώς επίσης και μία αύξηση της απασχόλησης

και ανύψωση του βιοτικού επιπέδου των χωρών μελών. Θεσπίστηκε η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων χωρίς στην επιβολή δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων. Η ΕΚΑΧ διασφάλισε μία ισορροπία ανάμεσα στην ανάπτυξη της παραγωγής και τη διανομή των πόρων ενώ ασχολήθηκε με την προστασία των εργαζομένων παίζοντας σημαντικό ρόλο στις μεγάλες οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις οι οποίες κατόπιν επήλθαν στην Ευρώπη.

Αν και η ΕΚΑΧ αποτέλεσε το πρώτο σημαντικό βήμα για την ενοποιημένη Ευρώπη με τα έξι κράτη μέλη να παραχωρούν μέρος των Εθνικών δικαιωμάτων τους στην Ένωση, οι Συνθήκες της Ρώμης, (Μάρτιος 1957), επέκτειναν την διαδικασία ολοκλήρωσης και σε άλλους τομείς.

Με την πρώτη συνθήκη της Ρώμης, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) και με την Δεύτερη συνθήκη η οποία ήταν και σημαντικότερη, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ).

Με την ίδρυση της Ευρατόμ, οι χώρες μέλη προήγαγαν την συνεργασία για παραγωγή και χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς και την ανάπτυξη μίας πυρηνικής βιομηχανίας.

Με την ίδρυση της ΕΟΚ δημιουργήθηκε μία θεσμική δομή η οποία συνέβαλε στην εξέλιξη της Συνθήκης δημιουργίας της ΕΚΑΧ, αφού με την συνθήκη αυτή επεκτάθηκε η διαδικασία ολοκλήρωσης. Η Συνθήκη της ΕΟΚ έθετε ως στόχο την τελωνιακή ένωση των κρατών μελών ως προαπαιτούμενο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων σε ένα χώρο απαλλαγμένο από δασμολογικούς φραγμούς και προστατευμένους από την κοινοτική παραγωγή αγαθών μέσω ενός κοινού εξωτερικού δασμολογίου.

Στο πλαίσιο της κοινής αγοράς μεταξύ των μελών, η Συνθήκη προέβλεπε και την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, καθώς επίσης και την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).

Την 1^η Ιουλίου 1987 τίθεται σε εφαρμογή η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη η οποία από πολλούς θεωρήθηκε ότι ήταν η αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αντιμετώπιση του τεχνολογικού ανταγωνισμού από τις ΗΠΑ και

την Ιαπωνία, αφού την 31^η Δεκεμβρίου 1992, θεσπίστηκε η εσωτερική αγορά, δηλαδή ο χώρος χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στο οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων των υπηρεσιών και των κεφαλαίων.

Με την Πράξη αυτή γίνονται τροποποιήσεις στην Συνθήκη για την ΕΟΚ, δημιουργούνται νέες κοινοτικές αρμοδιότητες, και επέρχονται μεταρρυθμίσεις σε θεσμικά όργανα της Κοινότητας, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την Συνθήκη του Maastricht ώστε το όνειρο για την πολιτική ολοκλήρωση, και οικονομική και νομισματική ένωση να γίνει πιο εφικτό.

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), ή Συνθήκη του Maastricht, δημιούργησε μία Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία αποτελείτο από τρεις πυλώνες: τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις (ΔΕΥ). Η ΕΟΚ γίνεται πλέον Ευρωπαϊκής κοινότητα και εισάγεται η έννοια της ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εγκαινιάζεται η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Κύριοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πλέον τη προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ είχε ως στόχο την Ευρώπη των Πολιτών. Με τις θεσμικές και πολιτικές συνθήκες που θέλησε να δημιουργήσει, στόχευσε στο δυναμικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην διεθνή σκηνή, ώστε να αντιμετωπιστούν μελλοντικές προκλήσεις.

Μέσω της Συνθήκης αυτής δόθηκαν απαντήσεις σε αιτήματα προσέγγισης των στόχων και των θεσμών της ολοκλήρωσης προς τις πρακτικές, βιοτικές ανάγκες των πολιτών. Επίσης επαναρυθμίζονται οι Συνθήκες για να περιλαμβάνουν την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, στην χάραξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, την εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με ελεύθερη κυκλοφορία και ασφάλεια των πολιτών.

Η Κοινότητα εξοπλίζεται με νέους Θεσμούς, με βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και επίσης δίδεται στην Ένωση η δυνατότητα να λαμβάνει και να εφαρμόζει αποφάσεις σχετικά με αποστολές ανθρωπιστικού χαρακτήρα, εκκένωσης εδαφών, διατήρησης της ειρήνης και ένοπλης επέμβασης για την αντιμετώπιση κρίσεων, καθώς επίσης και αποκατάστασης της ειρήνης.

Με την Συνθήκη της Νίκαιας η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1^η Φεβρουαρίου 2003, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα κλήθηκε να αντιμετωπίσει ζητήματα τα οποία η Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν κατέστη δυνατόν να αντιμετωπίσει, όπως η μείωση των μελών της Επιτροπής, ο νέος προϋπολογισμός του αριθμού ψήφων που διαθέτει κάθε κράτος στο πλαίσιο του Συμβουλίου και η επέκταση των περιπτώσεων κατά τις οποίες το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, και γενικά την προσαρμογή του τρόπου λειτουργίας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων πριν την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο τέλος μετά από μαραθώνια διαπραγμάτευση από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας θα καταλήξει σε μία υποτυπώδη Συνθήκη στην οποία απλά προσαρτήθηκε ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων χωρίς υποχρεωτική ισχύ, το σύστημα λήψης αποφάσεων κατά πλειοψηφία με στάθμιση ψήφων δεν καταργείται αλλά υπόκειται σε νέο υπολογισμό, και καθίσταται μόνο ένας Επίτροπος ανά κράτος στην διευρυμένη Ένωση.

Στα τέλη του 2001 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε όπως διοργανώσει μία Συνέλευση η οποία θα εξέταζε πώς μπορούσε η Ευρώπη να καταστεί περισσότερο δημοκρατική, διαφανής και αποτελεσματική. Αποτέλεσμα αυτής της Συνέλευσης ήταν η σύνταξη μίας Συνθήκης για την θέσπιση Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Οι αξίες οι οποίες εισήγαγε το Σύνταγμα ήταν ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, τους κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τελική επεξεργασία

του κειμένου έγινε από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και υπογράφηκε στις 29 Οκτωβρίου 2004.

Για να τεθεί σε ισχύ, έπρεπε να επικυρωθεί από κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά μέσω των εθνικών τους κοινοβουλίων ή μέσω δημοψηφίσματος ανάλογα με την νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, πράγμα που δεν έγινε, αφού ορισμένα κράτη μέλη αντετίθεντο στην προοπτική του Συντάγματος αυτού.

Η Ευρώπη του 21^{ου} αιώνα καλείται να αντιμετωπίσει και να δώσει λύση σε νέες προκλήσεις. Οι νέες προκλήσεις όπως παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, αλλαγή του κλίματος, ενεργειακή κρίση και τρομοκρατικές απειλές, αφορούν όλα τα κράτη της Ευρώπης. Οι απειλές αυτές είναι πολύ μεγάλες για να αντιμετωπιστούν από κάθε κράτος ξεχωριστά, αφού δεν γνωρίζουν σύνορα.

Κάτω από μία εκσυγχρονισμένη Ευρώπη, θα μπορούν οι χώρες μέλη να δράσουν ενάντια σε αυτά τα προβλήματα αποτελεσματικά, δίνοντας λύσεις και καθησυχάζοντας τους πολίτες τους.

Μέσα από την αναπροσαρμογή των κανόνων και τροποποίηση συνθηκών οι οποίες ισχύουν σήμερα, θα μπορούν οι χώρες σαν ένα ενιαίο σύνολο να δρουν αποτελεσματικά τόσο σε πολιτικό, όσο και σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο καθιστώντας της Ευρώπη ως μία δυνατή ένωση.

Η Ευρώπη πρέπει να προσαρμόζετε συνεχώς στις παγκόσμιες εξελίξεις, και αυτό σημαίνει γρηγορότερες και ουσιαστικότερες αποφάσεις. Στην ένωση των 28 κρατών μελών, με κάθε ένα από αυτά να έχει την δική του ιστορία και πολιτισμό, η Ένωση πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις πάντα με σεβασμό προς την ιστορία και τον πολιτισμό κάθε χώρα μέλους.

Οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται γρήγορα και δημοκρατικά ούτως ώστε να μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να προλαβαίνει τις εξελίξεις στο παγκόσμιο φόρουμ πράγμα δύσκολο το οποίο χρειάζεται την συνεργασία και τον παραμερισμό προσωπικών διαφορών για το Ευρωπαϊκό καλό.

Λόγω των πιο πάνω λόγων, υπεγράφη στις 13 Δεκεμβρίου 2007 στην Λισσαβόνα, η Συνθήκη της Λισσαβόνας, η οποία συνθήκη αποτελούσε αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων που έγιναν ανάμεσα στις χώρες μέλη στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής Διάσκεψης με την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Με την Συνθήκη της Λισσαβόνας τροποποιούνται οι βασικές υφιστάμενες ευρωπαϊκές Συνθήκες, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αλλά ως επί το πλείστον το 90% του Συντάγματος της Ευρώπης περιλαμβάνεται στην Συνθήκη αυτή με ορισμένες τροποποιήσεις κυρίως «διακοσμητικού» χαρακτήρα.

Όπως είδαμε πιο πάνω το όραμα της Ευρώπης από την ΕΚΑΧ μέχρι την Συνθήκη της Λισσαβόνας, ήταν μία Ενωμένη Ευρώπη, τόσο στον οικονομικό τομέα, όσο και στον πολιτικό.

Η Δημιουργία μίας Ευρώπης όπου όλα τα κράτη μέλη θα έχουν φωνή η οποία θα είναι υπολογίσιμη και όλοι οι πολίτες θα απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα όπου και να βρίσκονται στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πλησιάζει στην ολοκλήρωση της.

Το αίσθημα ασφάλειας και ενότητας στην Ευρωπαϊκή οικογένεια μεγαλώνει αφού οι πολίτες πλέον θεωρούν ότι έχουν μία ιθαγένεια, την Ευρωπαϊκή, και προσπαθούν μέσα από τους Θεσμούς να εξαλείψουν θέματα όπως καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ελευθεριών και άλλα.

Όσον αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, μέσα από την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, απέκτησε αρκετούς συμμάχους οι οποίοι καταδικάζουν τις παρεμβάσεις της Τουρκίας και την κατοχή των εδαφών της Κύπρου η οποία πλέον θεωρείται ευρωπαϊκό έδαφος.

Η Ευρώπη καλείται να παρέμβει στο κυπριακό πρόβλημα, πράγμα το οποίο ήταν και ο στόχος της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή οικογένεια, αφού η εισβολή και κατοχή της Τουρκίας στην Κύπρο

θεωρείται ότι παραβιάζει πολλά άρθρα της Ευρωπαϊκή Σύμβασης Ανθρωπίνων δικαιωμάτων και Ελευθεριών.

Με την παρέμβαση αυτή δημιουργείται ένας μοχλός πίεσης προς την τουρκοκυπριακή πλευρά, αφού η Ευρωπαϊκή Ένωση παρακολουθεί στενά την κατάσταση στην Κύπρο, και εκδίδει συστάσεις και ψηφίσματα σχετικά με το Κυπριακό πρόβλημα προς υποστήριξη της επίτευξης μίας δίκαιης και μόνιμης λύσης στην βάση των ψηφισμάτων, πράγμα το οποίο θα ωφελήσει την Ελληνοκυπριακή πλευρά.

Βιβλιογραφία

EUR-Lex. (n.d.). Ανάκτηση από Access to European Union Law: <http://www.eur-lex.europa.eu/>

EUROP. (n.d.). *europa.eu*. Ανάκτηση από europa.eu: www.europa.eu

Γεωργιάδης, Γ. (2002). *Η Κύπρος και το Διευνές σκητικό (Εξελίξεις- κρίσεις - αλλαγές)*. Αθήνα: Εκδόσεις Α.Α Λιβάνη.

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης. (n.d.). Ανάκτηση από eu-coordinator: www.eu-coordinator.gov.cy

Δημοκρατία, Κ. (2012). *Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Ανάκτηση από cy2012: <http://www.cy2012.eu/en/page/home>

Δημοκρατίας, Υ. Ε. (n.d.). *Δημοκρατίας, Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής*. Ανάκτηση από mfa: <http://www.mfa.gov.cy/>

Ένωση, Ε. (n.d.). *European Commission Press Release Database*. Ανάκτηση από europa: www.europa.eu

Ένωση, Ε. (2001). *Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Ανάκτηση από ecb.europa: www.ecb.europa.eu

Ένωση, Ε. (1992). *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων.

Ένωση, Ε. (1992). *Συνθήκη του Μάαστριχ*.

Κοινοβούλιο, Ε. (n.d.). *Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*. Ανάκτηση από europarl: www.europarl.europa.eu

Κρανιδιώτης, Γ. (1993). *Ελληνική Εξωτερική Πολιτική. Σκέψεις και προβληματισμοί στο κατώφλι του 21ου αιώνα*. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρης.

Μούσης, Ν. Σ. (1991). *Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Θεσμοί και Πολιτικές*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μούσης, Ν. Σ. (n.d.). *Ο μίτος της Αριάδνης στο λαμβύρινθο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Ανάκτηση από Europedia: www.europedia.moussis.eu

Νταλής, Σ. (2005). *Απο το Maastricht στο Amsterdam*. Αθήνα Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.

Παπαδημητρίου, Γ. (2005). *Τα θεμελιώδη δικαιώματα στο ευρωπαϊκό Σύνταγμα*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Πληροφοριών, Γ. Τ. (n.d.). *Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών*. Ανάκτηση από Cyprus.gov.cy: <http://www.cyprus.gov.cy/moi/pio/pio.nsf/All/4AF71B2B15F572CDC2257690003560B8?OpenDocument>

Τσάτσος, Δ. (2005). *Τα Μεγάλα Θεσμικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.

Τσινιζιζέλης, Ι. Μ. (2006). *Quo vadis Europa? Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας*.

Χριστοδουλίδης, Ν. *Η αίτηση ένταξης στην ΕΟΚ και η Ευρωπαϊκή πορεία της Κυπριακής Δημοκρατίας τη δεκαετία του 1990.*